

تلاشی در مسیر موفقیت

- ✓ دانلود گام به گام تمام دروس
- ✓ دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه
- ✓ دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی
- ✓ دانلود نمونه سوالات امتحانی
- ✓ مشاوره کنکور
- ✓ فیلم های انگیزشی

 Www.ToranjBook.Net

 [ToranjBook_Net](https://t.me/ToranjBook_Net)

 [ToranjBook_Net](https://www.instagram.com/ToranjBook_Net)

محتوای ویژه کتاب

- چکیده درس
- واژگان تازه هر درس
- آیات مهم هر درس
- ارزشیابی مستمر در پایان هر درس با پاسخ و بارم‌بندی
- عبارات‌های مهم و سؤالات امتحانی
- آزمون‌های پایانی با پاسخ و بارم‌بندی

پیام‌های آسمان

فصل ۱ خداشناسی

۱- تو را چگونه بشناسم؟

چکیده درس

- در سال هفتم و هشتم با برخی از صفات خداوند آشنا شدیم.
- ۱- تفکر در قرآن: توصیف خداوند از خود، دقیق و بی‌نقص است.
- ۲- تفکر در جهان آفرینش: از طریق آثار و نشانه‌هایی که در سرتاسر جهان آفرینش متجلی است، پی به ویژگی خدا ببریم.
- یافتن راهی برای شناخت هر چه بیشتر خالق و آفریدگار هستی، همیشه ذهن انسان را به خود مشغول کرده است.
- انسان‌ها با گناهان و خطاهایشان به خود ظلم می‌کنند و خود را به هلاکت می‌اندازند.
- صفات خداوند:
 - تبوتی: صفاتی که جنبه کمالی دارند؛ مثل قدرت، علم، عدالت، رحمت و ... که به خدا نسبت می‌دهیم.
 - سلبی: صفاتی که از نقص ناشی می‌شود؛ مانند جهل، خستگی، خوابه، مرگ و ... که از خداوند سلب می‌کنیم.
- در حمد و ستایش، همواره «صفات تبوتی» خداوند را بیان می‌کنیم و در تسبیح، خداوند را از «صفات سلبی» پاک و منزّه می‌داریم و می‌گوییم: خدایا تو نیازمند نیستی، تو شریک نداری و ...

واژگان تازه

الْمُهَرَّ:	آشکار	بُغْفُ:	نهانی
الْوَدُود:	دوستدار	بُشَاقُ:	دشمنی‌کند
لَا يُظْلَمُ:	ستم نمی‌کند	التَّوَابِينَ:	توبه‌کنندگان

تلاشی در مسیر موفقیت

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى (اعلی، ۷)
ترجمه: او هر آشکار و پنهانی را می‌داند.

بیم قرآنی: خداوند آنچه را با صدای بلند و آهسته گفتی می‌داند.
هو هُوَ الْغَوْرُ الْوَدُوْدُ (بروج، ۱۴)
ترجمه: او آرمزنده و دوستدار بندگانش است.

بیم قرآنی: عادت خداوند بخشش ثناء اولیاء و دوستان خود است.
وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (حشر، ۴)
ترجمه: و هر که با خدا دشمنی کند بداند که خداوند به سختی عقوبت می‌کند.

بیم قرآنی: خداوند نسبت به دشمنانش بسیار سختگیر است.
وَإِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ (یونس، ۴۴)
ترجمه: خداوند به مردم هیچ ستمی نمی‌کند بلکه این مردمند که به خود ستم می‌کنند.

بیم قرآنی: خداوند مانع بهره‌مندی مردم از قرآن نمی‌شود اما مردم خود را محصور و مستحق کیفر می‌سازند.
وَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ (بقره، ۲۲۲)
ترجمه: همانا خداوند توبه‌کنندگان را دوست دارد.

بیم قرآنی: خداوند توبه‌کنندگان از گناهان کبیره را دوست دارد.
وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا (نساء، ۱۴۷)
ترجمه: خداوند شکرگزار و آگاه است.

بیم قرآنی: خداوند شما را در برابر شکرکاران همواره پاداش می‌دهد و چیزی فراموش نمی‌شود.

۱۱

فعالیت کلاسی

- ۱- صفتهایی را که در این شعر به خدا نسبت داده شده است، بیان کنید. ملک، پاک، راهنما، فاضل، توحید، حکیم، عظیم، کریم، سزاوار ثناء، بری از رنج، بری از درد، بری از گداز، بری از نیاز، بری از بیم، بری از امید، بری از عیب، بری از خطا، وصف‌ناپذیر، بی‌مانند، ازلی، ابدی، بی‌حرکت ظاهری، کم‌ناشدنی، زیاد ناشدنی، عزیز، جلیل، علیم، یقین، نور، سرور، جود، سخا، آشکار، نهان، آرمزنده، دوستدار بندگان، عقوبت‌کننده سخت، عادل، تواب، رزاق و ...
- ۲- چه صفات دیگری از خدا می‌شناسید. که در این شعر به آن اشاره نشده است؟ جمیل، جبار، دوستدار توبه‌کنندگان

۱۴

فعالیت کلاسی

سوره حمد و توحید را بخوانید و بگویید خداوند در این سوره‌ها خود را با چه صفاتی معرفی کرده است. ربّ العالمین، الرحمن، الرحیم، مالک يوم الدين.

۱۷

سؤال متن

آیا می‌توان هر صفتی را که در مخلوقات می‌بینیم به خداوند متعال نسبت دهیم؟ هر حسن و خوبی که مخلوقات دارند، از خالق دریافت کرده‌اند، کسی می‌تواند کمال و خوبی را به دیگری بدهد که خود آن را دارا باشد.
آیا می‌توان خداوند را دارای جسم و محدود به زمان و مکان دانست؟ صفاتی که از نقص و محدودیت مخلوقات سرچشمه می‌گیرند، در خدای متعال نیست. مثلاً جهل، ظلم، ضعف و جسمانی بودن و خداوند کامل نمی‌تواند دارای چنین صفاتی باشد.

۱۷

فعالیت کلاسی

با مراجعه به شعر ابتدای درس، صفات ثبوتی و سلبی را که در شعر آمده است، استخراج کنید و در جدول زیر جای دهید.

صفات سلبی	صفات ثبوتی
- امید، ناامیدی، عیب، خطا، کاهش و افزایش	- ملک، پاک، راهنما، فاضل، توحید، حکیم، عظیم، کریم، رحیم، سزاوار ثناء، بری از رنج، بری از درد، بری از گداز، بری از نیاز، بری از بیم، بری از امید، بری از عیب
	- بری از خطا، وصف‌ناپذیر، بی‌مانند، ازلی، ابدی، بی‌حرکت ظاهری، کم‌ناشدنی، زیاد ناشدنی، عزت، جلال، علم، یقین، نور، سرور، جود، سخا

سؤال متن

۱۸

آیا می‌دانید معنی این ذکرها (اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِینَ ... سُبْحَانَ رَبِّیَ الْعَظِیْمِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ الله و الْحَمْدُ لِلّٰهِ) چیست؟
حمد به معنای ستایش، تسبیح به معنای پاک دانستن. الحمد لله: هر ستایش برای خداست. سُبْحَانَ الله: خداوند از هر نقص و عیبی منزّه است.

خودت را امتحان کن

۱۸

- ۱- صفات ثبوتی و سلبی را تعریف کنید و برای هریک دو مثال بزنید. ۱- صفات ثبوتی جنبهٔ کمالی دارند؛ مانند قدرت، علم ۲- صفات سلبی از نقص ناشی می‌شوند؛ مانند جهل، خستگی.
- ۲- راه‌های شناخت صفات خداوند را نام ببرید و دربارهٔ هر کدام به اختصار توضیح دهید. ۱- تفکر در قرآن، زیرا توصیف خداوند از خود، دقیق و بی‌نقص است. ۲- تفکر در جهان آفرینش از طریق آثار و نشانه‌هایی که در سرتاسر جهان آفرینش متجلی است.
- ۳- حمد و تسبیح خداوند به چه معناست؟ و ارتباط آن با صفات ثبوتی و سلبی چیست؟ حمد به معنای ستایش و تسبیح به معنای پاک و منزّه دانستن است. در حمد و ستایش، همواره صفات ثبوتی خدا را بیان می‌کنیم و در تسبیح، خداوند را از صفات سلبی پاک و منزّه می‌داریم.

پیشنهادهای

۱۸

با مراجعه به آیات ۵۸ تا ۶۵ سوره حج و آیات ۲۵ تا ۳۰ سوره شوری، آیاتی از سوره‌های قرآن را که در آن به شناخت خدا اشاره شده یادداشت کرده و آنها را با خطی زیبا در کلاس نصب کنید.
«وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ» (حج: ۵۸)؛ همانا خداوند بهترین روزی بخشنده است.
«وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ» (شوری: ۲۵)؛ و اوست خدایی که توبهٔ بندگان را می‌پذیرد.

آرزشیایی مستمر

الف) گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۱ نمره)

- ۱- آیا خداوند مجازات کننده است؟
۲- آیا نیاز به پدر و مادر جزو صفات ثبوتی خداوند است؟
ب) صحیح یا غلط بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید. (۱)
- ۳- یافتن راهی برای شناخت خالق و آفریدگار، ذهن بشر را به خود مشغول کرده است.
۴- تفکر در کتاب خلقت یکی از راه‌های شناخت صفات خداست.
ج) گزینه‌های درست را با علامت * مشخص کنید. (۱)
- ۵- چرا انسان‌ها امکان شناخت کامل خداوند را ندارند؟
الف) توانایی محدود انسان
ب) نامحدود بودن خداوند
ج) توانایی نامحدود انسان
د) محدود بودن خداوند
- ۶- معنی «حمد» در کدام یک از گزینه‌های زیر آمده است؟
الف) پاک دانستن
ب) منزّه دانستن
ج) ستایش
د) شکرگزاری
- د) جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید. (۱)
- ۷- در حمد و ستایش، همواره خدا را بیان می‌کنیم.
- ۸- در تسبیح، خداوند را از پاک و منزّه می‌داریم.
- ه) به سؤال‌های زیر پاسخ کامل دهید. (۶)
- ۹- ۲ مورد از ویژگی‌ها و صفات خداوند را که در کلام الهی به آنها اشاره شده است نام ببرید.
- ۱۰- هدف خداوند از وضع احکام و قوانین چیست؟
- ۱۱- صفات ثبوتی و سلبی را تعریف و برای هریک دو مثال بزنید.

پاسخ ارزشیابی مستمر

۱. بله (۵/۵) ۲. خیر (۵/۵) ۳. صحیح (۵/۵) ۴. صحیح (۵/۵) ۵. گزینه (الف)، (۵/۵) ۶. گزینه (ج)، (۵/۵)
۷. صفات ثبوتی (۵/۵) ۸. صفات سلبی (۵/۵) ۹. خداوند بر هر چیز آگاه است. (۵/۵) ۱۰. خداوند از آنچه در قلب ما می‌گذرد آگاه است. (۵/۵) ۱۱. خداوند از آنچه در گوش دیگران نجوا می‌کنیم آگاه است. (۵/۵) ۱۲. خداوند با احکام و قوانین قصد سخت گرفتن بر بندگانش را ندارد بلکه می‌خواهد با این قوانین انسان‌ها را از پلیدی‌ها و ناپاکی‌ها دور کند و آنها را به سوی زندگی سرشار از خوشبختی و سعادت در این جهان و بهشتی آباد و پر نعمت در جهان آخرت هدایت کند. (۲) ۱۱ (۱) صفات ثبوتی جنبه کمالی دارند؛ مانند عدالت، رحمت (۱)، (۲) صفات سلبی از نقص ناشی می‌شوند؛ مانند: خواب، مرگ (۱)

در پناه ایمان

چهارم درس

- شناختی که ما از یک کار خوب یا یک هدف بزرگ و یا خالق خویش به دست می‌آوریم، به تنهایی منجر به نتیجه نخواهد شد بلکه باید این شناخت به مرحله ایمان برسد.
- حضرت علی (ع): ایمان و عمل دو برادر همراه و دو دوست جدایی ناپذیرند.
- چشم، گوش، زبان و بقیه اعضای بدن ما پنجره‌های قلب ما هستند.
- تعریف ایمان: اعتماد و باور قلبی کامل به یک موضوع و یا حقیقت است. اگر قلب انسان به مطلق ایمان بیاورد، انگیزه عمل به آن نیز در انسان ایجاد می‌شود.
- ۱- تفکر بپیرامون آیات خدا در گستره هستی
- ۲- یاد و ذکر خداوند
- ۳- انجام نیکی‌ها و دوری از گناهان
- ۱- آرامش روحی
- ۲- رهایی از احساس بیهودگی

واژگان تازه

دُکِر:	یاد شود	میتا:	مُرده
ثَلِث:	تلاوت شود	عِثاً:	بیهوده
وَجَلَّت:	ترسان است	بِمشی:	راه می‌رود
السَّكْبَةِ:	آرامش	تَطْمَئِنُّ:	آرام می‌گیرد

آیات مهم

- «أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا دُكِرَ اللَّهُ وَجَلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيتُ آيَاتُهُ زَانَتْهُمْ أَيْمَانُهُ» (آل‌عنکاف، ۲۰)
- ترجمه: ای مؤمنان کسانی هستند که وقتی یاد خدا شود، دل‌هایشان ترسان است و چون آیات خدا بر آنها تلاوت شود ایمانشان افزوده می‌گردد.
- پيام قرآنی: یاد خدا برای ایمان آوردن ترس‌آور و در عین حال باعث تقویت ایمان است.
- «أَوْ مَنْ كَانَ مُتِمِّتًا فَالْحَبِيبَةُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كُنْ مَنَّةً فِي الْأَعْلَاءِ أَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا» (انعام، ۱۷۷)
- ترجمه: یا آن کس که مرده بود و [با ایمان] زنده‌اش گردید و برای او نوری قرار دادیم که به وسیله آن در میان مردم راه می‌رود، همانند کسی است که در تاریکی است و [از آن بیرون] شدنی نیست.
- پيام قرآنی: کافران مرده‌اند و چون ایمان آورند زنده می‌شوند و قرآن مؤمنان را هدایت می‌کند.
- «أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ» (زمره، ۲۸)
- ترجمه: آگاه باشید که دل‌ها تنها با یاد خدا آرام می‌گیرد.
- پيام قرآنی: هنگامی که خداوند با یاد نعمت‌ها و پاداش او تسکین یافته، آرامش می‌یابد.

نیم دوره قبل متوسطه

تلاشی در مسیر موفقیت

«هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ الشَّكَّةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ» (فتح، ع)
 ترجمه: اوست کسی که آرامش را به دل‌های مؤمنان، فرود می‌آورد.
 پیام قرآنی: خداوند به مؤمنان لطف کرده، به آنان بصیرتی عطا فرموده که روحشان آرامش یابد.
 «أَقْبَسْتُمْ آلِيَّ خَلْقَكُمْ عِيَا وَآتَكُمْ آلِيَا لِأَنْتُمْ جَمُونَ» (مؤمنون، ۱۱۵)
 ترجمه: آیا گمان کردید که ما شما را بجهنم و بی‌هدف آفریدیم و به سوی ما باز نمی‌گردید؟
 پیام قرآنی: انسان گمان نکند آفریده شده تا هر کاری که می‌خواهد بکند.

۲۱

فعالیت کلاسی

به نظر شما چرا با اینکه می‌دانیم برخی کارها نتیجه و ثمرات خوبی دارند، اما بدان عمل نمی‌کنیم و یا با اینکه می‌دانیم نتیجه برخی کارها به زیان ما خواهد بود، از انجام آنها خودداری نمی‌ورزیم؟ زیرا شناخت ما به مرحلهٔ ایمان نرسیده است.

۲۲

فعالیت کلاسی

به نظر شما چه رفتارهایی در جامعهٔ ما وجود دارد که با ادعای ایمان داشتن افراد به خدا در تعارض است؟ ترک نماز، روزه‌خواری، عمل ناشایست و ...

۲۳

سؤال متن

قلب ما چگونه می‌تواند برای پذیرش خداوند، آماده شود و ایمان به خدا را در درون خود جای دهد؟ از این سه راه:
 ۱- تفکر پیرامون آیات خدا در جهان آفرینش ۲- یاد و ذکر خداوند ۳- انجام نیکی‌ها و دوری از گناهان

۲۶

فعالیت کلاسی

امام علی علیه‌السلام می‌فرماید: هم‌نشینی با انسان‌های هوسران، موجب از یادرفتن ایمان می‌شود. با توجه به این حدیث، بیان کنید دوستی با افراد فاسد چگونه موجب از بین رفتن ایمان می‌شود؟ افراد فاسد، انسان را از یاد خدا دور می‌کنند، از رفتار نیک باز می‌دارند، به سوی گناه سوق می‌دهند و این چنین ایمان شخص را ضعیف می‌سازند.

۳۹

خودت را امتحان کن

- ۱- توضیح دهید چرا با اینکه از خوبی برخی کارها آگاه هستیم اما آن کارها را انجام نمی‌دهیم. علم و شناخت مانند چراغی است که راه را نشان می‌دهد. اما داشتن این چراغ، به تنهایی در انسان انگیزهٔ لازم را برای رفتن به سمت آن راه ایجاد نمی‌کند، بلکه این ایمان است که برانگیزاننده و محرک ما برای رفتن به سمت عمل است.
- ۲- دو مورد از راه‌های تقویت ایمان را بنویسید. ۱- تفکر پیرامون آیات خدا در گسترهٔ هستی ۲- یاد و ذکر خداوند
- ۳- به کسانی که معتقدند قلب انسان باید پاک باشد و ظاهر و عمل انسان ملاک نیست، چه پاسخی می‌دهید؟ حضرت علی (ع) دربارهٔ ارتباط ایمان و عمل می‌فرماید: «ایمان و عمل دو برادر همراه و دو دوست جدایی ناپذیرند.» بنابراین اگر کسی ایمان داشته باشد، عمل نیز به همراه آن خواهد بود و اگر کسی به جز آن فکر کند، باید در ایمان خود شک کند.
- ۴- یکی از دلایلی که باعث می‌شود انسان مؤمن از آرامش روحی برخوردار باشد را بیان کنید. کسی که به خدا ایمان دارد، مقصد و جایگاه نهایی خود را نه در دنیا بلکه در نزد خدا جست‌وجو می‌کند و برای همین از تاملایمات دنیا دچار اضطراب و ناراحتی نمی‌شود.

آزمایشیایی مستمر

الف) گزینهٔ صحیح را انتخاب کنید. (۱)

- ۱- آیا شناخت باید به مرحلهٔ ایمان برسد؟
- ۲- آیا معتقدان به خداوند زندگی را در همین چند روز دنیا خلاصه می‌کنند؟

ب) صحیح یا غلط بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید. (۱)

- ۳- جایگاه ایمان قلب اوست.
- ۴- از حکمت‌های نمازهای پنج‌گانه، زنده نگه داشتن یاد خدا نیست.

☐ بله ☐ خیر
☐ بله ☐ خیر

☐ صحیح ☐ غلط
☐ صحیح ☐ غلط

ج) گزینه‌های درست را با علامت مشخص کنید. (۵)

۵- کدام یک جزو راه‌های دستیابی به ایمان به خدا نیست؟

الف) تفکر پیرامون آیات خدا در گستره هستی

ب) یاد و ذکر خداوند

ج) انجام نیکی‌ها و دوری از گناهان

د) آرامش روحی

۶- احساس بیهودگی چه زمانی ایجاد می‌شود؟

الف) نبود ایمان

ب) نبود هدف والا

ج) نبود پیامبران

د) نبود هدف

د) جای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید. (۱)

۷- میان ایمان و عمل رابطه

۸- خداوند گوش سپردن به

۹- عبارت‌های زیر را مرتب کنید و به سختی زیبا از پیامبر اکرم (ص) دست یابید.

الف) از او در هراس است.

ب) تا زمانی که مؤمن بر نمازهای پنج‌گانه

ج) شیطان پیوسته

د) در وقت آن محافظت کند.

۱۰- چرا انسان در این دنیا بعد از رسیدن به آرزویش، دلزده می‌شود؟

۱۱- دو دلیل آرامش روحی را بنویسید.

۱۲- چهار مورد از اهداف کسانی را که به خدا ایمان ندارند، بیان کنید.

۱۳- به سؤال‌های زیر پاسخ کامل دهید. (۵)

۱- بله (۵/۵) ۲- خیر (۵/۵) ۳- صحیح (۵/۵) ۴- غلط (۵/۵) ۵- گزینه (ب) (۵/۵)

۶- دو سوره (۵/۵) ۸- آیات قرآن (۵/۵) ۹- ب، د، ج، الف (هر کدام (۵/۲۵)) ۱۰- زیرا، هیچ خواسته‌ای نمی‌تواند

جای خواسته اصلی قلب را که همان رسیدن به خداست، بگیرد. (۱) ۱۱- خداوند دل و جان آدمی را به گونه‌ای

آفریده که جز با یاد و نام او، آرام نمی‌گیرد. (۱) ۱۲- کسی که به خدا ایمان دارد، مقصد و جایگاه نهایی خود را نه در

دنیا، بلکه در نزد خدا، جست‌وجو می‌کند. (۱) ۱۳- رسیدن به پول و مقام و شهرت (۵/۵) ۱۴- پرداختن به لذت‌های

زودگذر دنیا (۵/۵) ۱۵- فخر فروشی به دیگران (۵/۵) ۱۶- پیروی از کارهای لغو و بیهوده (۵/۵)

راهنماشناسی

دین راستین

- دین الهی نقش ارزشمندی در هدایت انسان دارد. خداوند با فرستادن پیامبران در طول تاریخ بشریت انسان را از گمراهی و هلاک

نجات داده است.

با توجه به اینکه خالق هستی پاسخ به پرسش‌های اساسی انسان را ارائه داده است، پس راه رسیدن به خوشبختی و سعادت یک

راه بیشتر نیست و با قرار گرفتن در این راه است که انسان به رستگاری دنیا و آخرت دست می‌یابد.

وظیفه پیامبران: دین الهی با همان برنامه زندگی مادی و معنوی و دنیوی و اخروی انسان‌ها را که از طریق وحی به آنها رسیده

است، به مردم ابلاغ کنند.

تمام پیامبران الهی مردم

را به این دو اصل:

هدف یگانه و بزرگ پیامبران، ایمان به خدای یگانه و تقرب به اوست.

دفاع در صحنه نبرد

دفاع از دین

دفاع علمی

تلاشی در مسیر موفقیت

واژه‌گان تازه

آلا:	آگاه باش	يُرَكِّبُهُم:	پاکشان سازد
مَنْ:	مَنْت نهاد	يُعَلِّمُهُم:	به آنان بیاموزد
بَعَثَ:	برانگیخت	ضَلَالٍ:	گمراهی
يَتْلُو:	بخواند	مُبِينٍ:	آشکار

آیات قرآنی

«أَلَا اللَّهُ الَّذِي خَالَقَهُ» (زمر، ۳) ترجمه: آگاه باشید که دین خالص تنها از آن خداست.

پیام قرآنی: دین اسلام متعلق به خداست.

«لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَ يُرَكِّبُهُمْ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَمْ يَكُونُوا يَشْكُرُونَ» (آل عمران، ۱۱۶) ترجمه: خداوند بر مؤمنان منت نهاد [نعمت بزرگی بخشید] که پیامبری از خودشان در میان آنان برانگیخت تا آنکه آنان بخوانند و آگاهان سازد و احکام شریعت و حقایق حکمت را به آنان بیاموزد؛ هرچند پیش از آن، در کرامت آشکارا بودند.

پیام قرآنی: خداوند نعمت پیامبران را برای مؤمنان فرستاد و آنها را هدایت کند.

۳۶

پیام‌های آسمان

۳۳

فعالیت کلاسی

به نظر شما علت به وجود آمدن این همه تغییر در زندگی مردم، آن هم در مدت کوتاه بیست سال چیست؟ دین الهی (اسلام) و هدایت صحیح از جانب پیامبران

۳۴

فعالیت کلاسی

آیا انسان‌ها به تنهایی یا با اتکا به علم و دانش تجربی می‌توانند پاسخ سؤالات اساسی فوق را بیاورند؟ چرا؟ خیر، زیرا درک خداوند تنها از طریق تجربه میسر نیست. خداوند خالق انسان و آگاه به تمامی استعدادها، روحیات، نیازها و آرزوهای اوست و او به دلیل این آگاهی تنها کسی است که می‌تواند بهترین و کامل‌ترین پاسخ‌ها را به سؤالات و نیازهای انسان بدهد. پس راه رسیدن به سعادت و خوشبختی یک راه بیشتر نیست.

۳۵

فعالیت کلاسی

باتوجه به آیه زیر، اگر خداوند پیامبران را برای هدایت انسان نمی‌فرستاد، چه اتفاقی می‌افتاد؟
«لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَ يُرَكِّبُهُمْ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَ إِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَمْ يَكُونُوا يَشْكُرُونَ»

خداوند بر مؤمنان منت نهاد [نعمت بزرگی بخشید] که پیامبری از خودشان در میان آنان برانگیخت تا آیتش را بر آنها بخواند و پاکشان سازد و احکام شریعت و حقایق حکمت را به آنان بیاموزد؛ هرچند پیش از آن، در گمراهی آشکاری بودند.

انسان‌ها به دلایل: ۱- عدم ابلاغ نشانه‌های الهی ۲- ناپاکی ۳- عدم فراگیری احکام و قوانین الهی ۴- درک نکردن حکمت الهی، همچنان در گمراهی باقی می‌ماندند.

۳۶

سؤال متن

چرا در میان پیروان دین راستین، جوامعی وجود دارد که نه تنها به سمت رشد و پیشرفت نمی‌روند بلکه به انواع گرفتاری‌ها و مشکلات دچار هستند؟ اگر دین آمده است تا با پاسخ به پرسش‌ها و نیازهای اساسی انسان‌ها، آنها را از مشکلات و تنگناها نجات دهد، چرا برخی جوامع دینی گرفتار چنین مشکلاتی هستند؟ ۱- جهل بسیاری از مردم این جوامع نسبت به دستورات و تعالیم دین ۲- عمل نکردن مردم به دستورات دین.

۳۱۱

تلاشی در مسیر موفقیت

خودت را امتحان کن

- ۱- سه مورد از سؤالات اساسی انسان‌ها را بیان کنید. ۱- هدف از خلقت انسان‌ها چیست؟ ۲- در چگونه جهانی زندگی می‌کنیم؟ ۳- وظایف و مسئولیت‌های ما در این جهان چیست؟
- ۲- تنها کسی که صلاحیت ارائه دین به انسان‌ها را دارد چه کسی است؟ چرا؟ پیامبران؛ پیامبران متعدد همگی مردم را به یک دین دعوت می‌کردند. آنان سعادت انسان‌ها را در ایمان به خدای یگانه می‌دانستند.
- ۳- دعوت به توحید و دعوت به معاد دو اصل اساسی است که همه پیامبران مأمور به انجام آن بوده‌اند.
- ۴- دو علت اصلی که موجب شده است برخی جوامع به ظاهر دین‌دار دچار چالش‌ها و مشکلات فراوان باشند را توضیح دهید. اولین علت بروز این مسئله، جهان‌بینی از مردم نسبت به دستورها و تعالیم دین است. دومین علت، عمل نکردن مردم به دستورهای دین است.

ارزشیابی مستمر

- الف) گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۱ نمره)
- ۱- آیا راه رسیدن به خوشبختی و سعادت تنها یک راه است؟
☐ بله ☐ خیر
- ۲- آیا پیامبران مردم را به دین‌های مختلف دعوت می‌کردند؟
☐ بله ☐ خیر
- ب) صحیح یا غلط بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید. (۱)
- ۳- فقط خداوند می‌تواند بهترین و کامل‌ترین پاسخ‌ها را به سؤال‌ها و نیازهای انسان بدهد. ☐ صحیح ☐ غلط
- ۴- وظیفه پیامبران ابلاغ دین الهی به مردم بوده است. ☐ صحیح ☐ غلط
- ج) گزینه‌های درست را با علامت X مشخص کنید. (۱)
- ۵- دو موضوع اساسی مشترک پیامبران کدام یک از گزینه‌های زیر است؟
 الف) نبوت، توحید ب) توحید، معاد ج) نبوت، معاد د) امامت، معاد
- ۶- پاسداری از دین می‌تواند به کدام یک از صورت‌های زیر باشد؟
 الف) صحنه نبرد ب) دفاع عملی و علمی ج) دفاع علمی د) صحنه نبرد و دفاع علمی
- د) جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید. (۱)
- ۷- هدف یگانه و بزرگ پیامبران، ایمان به خدای یگانه و به اوست.
- ۸- همه انسان‌ها در این دنیا در جست‌وجوی هستند.
- ه) مرتب کنید. (۲)
- ۹- عبارت زیر را مرتب کنید و به سختی زیبا از امیرالمؤمنین امام علی (ع) دست یابید.
 الف) آنان که حافظان دین و رازداران او هستند. ب) لحظه‌ای سر برناتافته‌ام.
 ج) می‌دانند که هرگز از فرمان خدا و پیامبرش د) از اصحاب حضرت محمّد (ص)
- و) به سؤال‌های زیر پاسخ کامل دهید. (۴)
- ۱۰- دو ویژگی از ویژگی‌های جامعه پیامبر را پس از جاهلیت بنویسید.
- ۱۱- نتیجه دعوت پیامبران به دو اصل اساسی توحید و معاد چه بود؟
- ۱۲- اگر بخواهیم تأثیر دین را در جامعه مشاهده کنیم چه اقدامی ضروری به نظر می‌رسد؟

پاسخ ارزشیابی مستمر

- ۱ بله (۵/۵) ۲ خیر (۵/۵) ۳ صحیح (۵/۵) ۴ صحیح (۵/۵) ۵ گزینه (ب) (۵/۵) ۶ گزینه (د) (۵/۵)
- ۷ تقریب (۵/۵) ۸ رستگاری (۵/۵) ۹ د، الف، ج، ب (هر کدام (۵/۵) ۱۰ از خوردن غذاهای ناپاک دوری می‌کردند. (۵/۵) ۱۱ (۵/۵) ۱۲ باید مطالعه و شناخت تعالیم دین و سپس اطاعت از دستورات آن را سرلوحه کار خود قرار دهیم. البته در این راه باید سعی کنیم تا به تمام احکام شریعت عمل کنیم و نه اینکه به برخی موارد عمل کرده و برخی دیگر را کنار بگذاریم. (۱)

۴۰

نیم (دوره اول متوسطه)

- پیامبران وظیفه سنگین ابلاغ دین الهی را داشته‌اند. شایسته است انسان، پیامبران را در زندگی خود سرمشق قرار دهد.

- ۱- تسلیم در برابر امر خداوند (اسلام)، مانند حضرت ابراهیم، حضرت موسی، حضرت یوب و...
- ۲- استقامت و پایداری در راه خدا، مانند حضرت نوح، حضرت ابراهیم و...
- ۳- پیروی نکردن از عقاید باطل و مبارزه با آنها مانند بت‌پرستی، ستاره پرستی و...

سه ویژگی مهم پیامبران

- ۱- عدد ۱۳ نجس است.
- ۲- به تخته زدن بدشمنی را از انسان دور می‌کند.
- ۳- اگر گریه سیاه سر راه کسی باشد بدشمنی می‌آورد.
- ۴- اگر سسکه کنی، یعنی کسی به فکرت است.
- ۵- اگر چشم‌ت بخارد، یعنی کسی به تو حسادت می‌کند و ...

پارهای از عقاید خرافی امروزی

- ۱- گروهی دعوت پیامبران را می‌پذیرفتند و به آن عمل می‌کردند.
- ۲- گروهی به لذت‌های زودگذر دنیا دل خوش می‌کردند و دین را مُخلِ لذت خود می‌دانستند.

مردم پس از دریافت دین خداوند

واژگان تازه

استکبرتم:	سرکشی کردید	لائیضّر:	نمی‌بیند
قریباً:	گروهی	لایعنی:	حل نمی‌کند
آشیروا:	شاد باشید	صراطاً سوّیّا:	راه راست
توعدوّن:	وعده داده شده بودید	لم یأتک:	نیامده است
آیت:	پدر		

آیات قرآنی

هَٰذَا كَأَن تُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَمُنْعُ لَهْ ثَوَابِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَأَن أَهْلُ سَجَرٍ أَهْلُ سَجَرٍ (سوره اعراف، ۱۳۴)

ترجمه: هر کس که نعت و پاداش دنیا را می‌خواهد بداند که نعت و پاداش دنیا و آخرت هر دو نزد خداست و خداوند شنوا و بیناست. پیام قرآنی: خصلت به مؤمنان با ظاهرین ربکار است که مراقب باشند پاداش واقعی نزد خداست.

هَٰذَا كَأَن جَاءَ قَوْمٌ بِرَسُولٍ يَأْتِيهِمْ فَرَقًا مِّنْ دُونِ الَّذِي كَانُوا بِرَسُولِهِمْ (سوره اعراف، ۸۷)

ترجمه: پس چرا هرگاه پیامبر چیزی را که خوشایند شما بود برایتان آورد سرکشی کردید، پس گروهی را منکر خدا دید و گروهی را کشتید.

پیام قرآنی: برخی پیامبران را به جهت آنکه خلاف هوای نفسشان سخن می‌گویند سرپیچ می‌کنند و آنها را دروغگو خوانده یا می‌کشند.

هَٰذَا الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَفْهَمُوا فَبِأَنفُسِهِمُ الْمَلَايِكَةُ أَلَّا تَحْفَاوُا وَ لَأَخْزَاوُا وَ أَيْسَرَا بِالْحَقِّ أَلَّا تَعْلَمُوا (فصلت، ۳۰)

ترجمه: آن‌ها که گفتند: پروردگار ما الله است سپس [در این راه] پدیدار ماندند، فرشتگان بر آنان نازل می‌شوند که ترسید و شگفتی می‌باشید و به هشی که وعده داده شده بودید شاد باشید.

پیام قرآنی: مؤمنان نیکو رفتار، مقاوم، عراسی به خود راه ندهند و هشی بر آنها مژده باد.

هَٰذَا قَالُوا لَئِن يَأْتِنَا بِلَايَةٍ مَّا لَا نَسْتَعِذُّ مَّا لَا يَنْصُرُ وَلَا يُعْزِزُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا (مريم، ۴۲)

ترجمه: هنگامی که به پدر خود گفت: ای پدر چرا چیزی می‌پرسی که نه می‌شنود و نه می‌بیند، و نه هیچ مشکلی را از تو حل می‌کند؟

پیام قرآنی: ابراهیم به عمویش گفت: چرا چیزی را می‌پرسی که برایت سود و زانی ندارد؟

هَٰذَا قَالُوا لَئِن يَأْتِنَا بِلَايَةٍ مَّا لَا نَسْتَعِذُّ مَّا لَا يَنْصُرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا (مريم، ۴۳)

ترجمه: ای پدر دانشی برای من آمده که برای تو نیامده است بنابراین از من بی‌پرو کن، تا تو را به راه راست هدایت کنم!

پیام قرآنی: اگر از پیامبر خدا بی‌پرو کنی، او راه درست را نشان می‌دهد.

فعالیت کلاسی

به نظر شما، ما به عنوان یک مسلمان چگونه می‌توانیم در زندگی خود، تسلیم در برابر امر خدا باشیم. دربارهٔ این موضوع با همکلاسی‌هایتان گفت‌وگو کنید. با الگو قرار دادن پیامبران که در برابر امر خدا تسلیم بودند.

۴۸

فعالیت کلاسی

عبارات زیر مربوط به کدام یک از رسولان الهی است؟ ضمن بیان داستان هریک از آنها، ارتباطشان را با موضوع درس بیان کنید. ۱- شعب ابوطالب: مربوط به پیامبر اسلام (ص) است. پیامبر اکرم (ص) و یاران وی به مدت سه سال تحت محاصرهٔ اقتصادی و سیاسی بودند و اگر تسلیم پیامبر (ص) و یارانشان در برابر امر خداوند و استقامت و پایداری آنها نبود، قطعاً اسلام به پیروزی نمی‌رسید. ۲- لیلۃ القییت: مربوط به پیامبر اسلام (ص) است شبی که قرار بود کفار قریش، پیامبر (ص) را به قتل برسانند، پیامبر (ص) از طریق وحی از ماجرا مطلع شد و حضرت علی (ع) در بستر پیامبر آرمیدند تا پیامبر (ص) مخفیانه مکه را به مقصد مدینه (یثرب) ترک کند. این داستان هم حکایت از تسلیم پیامبر (ص) و حضرت علی (ع) در برابر اوامر الهی و استقامت ایشان دارد. ۳- جنگ احد: مربوط به پیامبر اسلام (ص) است. یکی از غزوه‌های پیامبر (ص) که در ابتدا پیروزی با مسلمانان بود تا اینکه عده‌ای به قصد غنایم جنگی پست خود را ترک کردند و بدین‌وسیله موجب شکست جنگ را پدید آوردند و اگر استقامت پیامبر (ص)، حضرت علی (ع) و تعدادی از یاران با وفای پیامبر (ص) نبود، پیامبر (ص) به شهادت می‌رسیدند.

۵۰

فعالیت کلاسی

در آیات زیر مشرکان به خاطر چه کارهایی سرزنش شده‌اند و از آنها خواسته شده که آنها را ترک کنند؟
«وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزَلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ»

ترجمه: آنها غیر از خداوند، چیزهایی را می‌پرستند که او هیچ‌گونه دلیلی بر آن نازل نکرده است، و چیزهایی را می‌پرستند که علم و آگاهی به آن ندارند!
مشرکان به جهت پیروی از عقاید باطلی که دلیلی محکم برای برگزیدن آنها و پرستش آنها ندارند و نیز دانسی در مورد آنچه می‌پرستند ندارند، سرزنش شده‌اند.
«قُلْ مَا تَجْعَلُونَنِّي إِلَّا كَمَا تَعْلَمُونَ» ترجمه: چرا دربارهٔ آنچه آگاه نیستید، گفت‌وگو می‌کنید؟!

در حالی که خدا می‌داند، و شما نمی‌دانید.
یکی از کارهایی که مشرکان برای اثبات حقانیت خود انجام می‌دادند، سخن گفتن دربارهٔ چیزهایی بود که هیچ‌گونه آگاهی دربارهٔ آن نداشتند و این‌گونه عقاید باطل خود را بیان می‌کردند؛ لذا از آنها خواسته می‌شود دربارهٔ آنچه نمی‌دانند اصرار نورزند و اینکه تنها خداست که همه‌چیز را می‌داند.

«وَعَرَفُوا لَهُ سُنَّتَيْنِ وَنَبَأَ بِغَيْرِ عِلْمٍ» ترجمه: آنان برای خدا، پسران و دخترانی ساختند.
مشرکان به دلیل ناآگاهی، پاره‌ای از صفات خداوند را آن‌گونه که خود می‌پنداشتند و نتیجهٔ عقاید باطل آنان بود، دستخوش تغییر قرار دادند و خداوند را دارای فرزند توصیف کردند که خداوند گفتار آنان را دروغ و اثر روی بیان می‌کند.

۵۲

فعالیت کلاسی

در منطقه‌ای که در آن زندگی می‌کنید چه خرافه‌هایی وجود دارد؟ به نظر شما چرا مردم به دنبال این امور می‌روند؟

۱- اگر موی سر را در راه بریزند، گنجشک برده و با آن لانه می‌سازد و صاحب مو سرگیجه می‌گیرد. ۲- اگر ناخن گرفته شده را زیر دست و پا بریزند، فقر می‌آورد. ۳- دندان افتاده را باید سه بار شست و سپس دفن کرد و در سوراخ دیوار گذاشت. تمامی خرافات ناشی از جهل و عقاید باطل است و باید با آنها مبارزه کرد.

۵۲

خودت را امتحان کن

۱- یک نمونه از موارد تسلیم پیامبران الهی در برابر دستورات خداوند را بیان کنید. حضرت ایوب که می‌دید تمامی مشکلات و سختی‌هایی که در زندگی برایش پیش می‌آید، به خواست خداوند و برای امتحان کردن اوست، در برابر تمامی آنها صبر کرد و خود را خواست خداوند نشان داد.

۵۲

نیم دور اول (وسطه)

۳۱۴

تلاشی در مسیر موفقیت

۲- چرا پیامبران الهی در راه انجام دستورات خداوند استقامت فراوانی می کردند؟ زیرا به راه خود و آنچه به آن دعوت می کردند ایمان داشتند.

۳- سه مورد از ویژگی های اصلی پیامبران را نام ببرید. ۱- تسلیم در برابر امر خداوند ۲- استقامت و پایداری در راه خدا ۳- پیروی نکردن از عقاید باطل و مبارزه با آنها

ارزشیابی مستمر

الف) گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۲ نمره)

۱- آیا شایسته است پیامبران را در زندگی خود سرمشق قرار دهیم؟
☐ بله ☐ خیر

۲- آیا اسلام به معنای تسلیم محض خواسته های خدا بودن است؟
☐ بله ☐ خیر

ب) صحیح یا غلط بودن جمله های زیر را مشخص کنید. (۱)

۳- همه پیامبران جز پیامبر اکرم (ص) بردینی غیر از اسلام بوده اند.
☐ صحیح ☐ غلط

۴- دعوت مردم به یکتاپرستی، مهم ترین رسالت تمام پیامبران بوده است.
☐ صحیح ☐ غلط

ج) گزینه های درست را با علامت «+» مشخص کنید. (۱)

۵- چرا مردم بت می پرستیدند؟
 الف) خبر را از بت ها می دانستند.
 ب) شر را از بت ها می دانستند.
 ج) خیر و شر را از بت ها می دانستند.
 د) اثر خوبی در زندگی داشتند.

۶- رقال کیست؟
 الف) کسی که با قهوه فال می گیرد.
 ب) کسی که ادعای بیان آینده را با نگاه کردن به کف دست دارد.
 ج) کسی که ادعای پیشگویی با رمل و اسطرلاب دارد.
 د) فرد فریبکار

ج) جمله ای خالی را با کلمه های مناسب پر کنید.

۷- پیامبران الهی با وجود مشکلات در برابر تمامی آنها
 کلید دست یافتن به وعده های بزرگ الهی است.

۸- پیامبران اطمینان داشتند که
 ها مرتب کنند. (۱)

۹- عبارت های زیر را مرتب کنید و به سخی زیبا از حضرت صالح (ع) دست یابید.
 الف) پر سر شما ب) می آید به خاطر ج) کارهایتان است د) این بلاهایی که

و) به سؤال های زیر پاسخ کوتاه دهید. (۲)

۱۰- مردم پس از دریافت دین خداوند از پیامبران دو گروه می شدند. هر کدام را مختصراً توضیح دهید.

۱۱- چرا شایسته است پیامبران را سرمشق قرار دهیم؟

۱۲- حضرت ابراهیم تسلیم خود را در برابر خداوند چگونه به نمایش درآورد؟

پایان ارزشیابی مستمر

۱. به (۵/۵) ۲. بله (۵/۵) ۳. غلط (۵/۵) ۴. صحیح (۵/۵) ۵. گزینه (ج)، (۵/۵) ۶. گزینه (ج)، (۵/۵) ۷. صبر (۵/۵) ۸. استقامت (۵/۵) ۹. د، الف، ب، ج (هر کدام ۲/۵) ۱۰. گروه اول: دعوت پیامبران را می پذیرفتند و با عمل به تعالیم آنان، نه تنها خود را از مشکلات متعدد نجات می دادند، بلکه رستگاری ابدی را نیز نصیب خود می کردند. گروه دوم: به لذت های زودگذر دنیا دل خوش می کردند و با این تصور که با پذیرش دین، دنیای آنها به خطر می افتد زندگی ابدی خود را نابود می کردند. (۲) ۱۱. زیرا آنها بهترین مردم زمان خود بودند. (۱) ۱۲. خداوند به حضرت ابراهیم (ع) دستور داد زن و فرزند کوچک خود را در سرزمین مکه که در آن زمان سرزمینی بدون آب و آبادانی بود و امکانی برای زندگی نداشت، اسکان دهد. حضرت ابراهیم (ع) نیز با اطمینان خاطر به این دستور عمل کرد. (۲)

۵- آخرین پیامبر و آخرین پیام

پایه درس

- پیامبر اکرم (ص) آخرین فرستاده الهی و قرآن کریم آخرین کتاب آسمانی است.
- زندگی انسان از ابتدای خلقت تا کنون همانند کاروانی است که حرکت آن تا روز قیامت نیز ادامه خواهد داشت. این کاروان به راهنما نیاز دارد. حضرت آدم (ع) اولین این راهنمایان بود. فرستادن پیامبران متعدد از سوی خداوند ادامه یافت، تا اینکه آخرین پیامبر را نیز فرستاد.
- پیامبر اکرم (ص) خاتم پیامبران است؛ یعنی با آمدن ایشان سلسله ارسال انبیا پایان یافت.
- ویژگی‌های پیامبر اسلام (ص): ۱- همه ویژگی‌های مثبت اخلاقی پیامبران سابق را داشت ۲- بالاترین درجه رشد معنوی را نزد خداوند دارا بود.
- ویژگی‌های مردم زمان پیامبر اکرم (ص): ۱- توانایی دریافت و درک وحی الهی ۲- توانایی مراقبت از وحی الهی تا تحریف نشود
- ۳- محافظت از گفته‌های پیامبر اکرم (ص) برای جلوگیری از تغییر آن.

- ۱- آفریننده جهان خداوند یگانه است و جز او هیچ خدایی وجود ندارد.
- ۲- تنها راه رستگاری انسان‌ها، در عمل کردن به دستورات اوست و راه دیگری وجود ندارد.
- ۳- خداوند روزی تمام آسمان‌ها و زمین را بر خواهد چید و در قیامت با حسابرسی به کارهای بندگان، نیکوکاران را به بهشت و گناهکاران را به جهنم خواهد فرستاد.

○ پیام الهی قرآن نام دارد. مطالب قرآن سه دسته‌اند

- ۱- به راه سعادت هدایت می‌کند.
- ۲- پاسخ تمامی پرسش‌های اساسی انسان را می‌دهد.
- ۳- ارزشمندترین کتاب روی زمین است.
- ۴- ما می‌توانیم به راحتی از آن استفاده کنیم.
- ۵- قرآن تنها کتاب آسمانی بدون تحریف و تغییر است.
- ۱- بتوانیم قرآن را به راحتی بخوانیم.
- ۲- بعد از کسب توانایی قرائت، آن را بفهمیم، معانی آیات و جملاتش را درک کنیم و متوجه پیام و مقصود خداوند شویم.
- ۳- به پیام‌ها و معارف موجود در قرآن عمل کنیم.

مزایای قرآن

راه‌های استفاده از قرآن

واژگان تازه

وَجَالِکُمْ:	مردانتان	یهدی:	هدایت می‌کند
أَقْوَمُ:	استوارترین	تَنْزِيلُ:	فرستادیم
مَکَانَ:	نیست		

آیات قرآنی

«مَا كَانَ عَمْدُ آبَا أَعْدٍ مِنْ رَجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولُ اللَّهِ وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ» (احزاب، ۵۰)

ترجمه: مصدق پدر هیچ یک از مردان شما نیست؛ بلکه فرستاده خدا و خاتم پیامبران است.

پیام قرآنی: اطاعت پیامبر (ص) فقط به خاطر مقام رسالت اوست و نه احیاناً رابطه پدری و فرزندی.

«إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّذِي هُوَ أَقْوَمُ» (اسراء، ۹) و تَنْزِيلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَ رَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ» (اسراء، ۸۲)

ترجمه: این قرآن، به راهی که استوارترین راه سعادت، هدایت می‌کند. و ما آنچه از قرآن فرستادیم شفا و رحمت برای اهل ایمان است.

پیام قرآنی: قرآن کریم به واسطه راهنمایی، نظم، تکریم و توحیدش شفا و رحمتی و اخروی مردم است.

«وَلَقَدْ يَنْشُرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ» (قدر، ۱۷)

ترجمه: و قطعاً قرآن را برای پندآموزی آسان کرده‌ایم. پس آیا پند گیرنده‌ای هست؟

پیام قرآنی: قرآن عباراتی دارد که فهم مقصودهای آن برای همه ساده و عمیق است.

فعالیت کلاسی

به نظر شما چرا خداوند با پیامبری حضرت محمد صلی الله علیه و آله به کار ارسال راهنما برای کاروان بشریت پایان داد؟ خداوند با آخرین پیامبر، راه تمامی پیامبران راه که به مرور زمان کمرنگ و یا تحریف شده بود، بار دیگر روشن ساخت. تمامی انحرافات را که در ادیان سابق ایجاد شده بود تصحیح کرد و صراط مستقیم خود را آشکارا به مردم نشان داد.

فعالیت کلاسی

بر اساس این شعر، جایگاه پیامبر اکرم و دین اسلام را در میان سایر پیامبران و ادیان گذشته توضیح دهید:

چون که صد آمد نود هم پیش ماست
نام احمد نام جمله انبیاست.

دین اسلام دینی کامل است که علاوه بر پاسخ به سؤالات اساسی، پاسخ‌گوی سؤالات خاص هر دوره زمانی هم هست. خداوند با آخرین و بهترین فرستاده خود پیامی را برای انسان‌ها فرستاد که تا روز قیامت برای هدایت آنها کافی است، اما سایر ادیان این گونه نبودند.

فعالیت کلاسی

یک بار دیگر به سؤالات اساسی انسان که در درس «دین راستین» بیان شد، نگاه کنید و بگویید پاسخ هر کدام از این سؤالات در کدام یک از سه بخش معارف قرآنی که گفته شد، می‌توان یافت؟ با کشیدن خط به یکدیگر وصل کنید.

بخش اول	بخش دوم	بخش سوم
۱- هدف از خلقت ما انسان‌ها چیست؟	۲- در چه جهانی زندگی می‌کنیم؟	۳- آیا به غیر از زندگی این دنیا، زندگی دیگری نیز خواهیم داشت؟
۲- چه کسی می‌تواند به همه پرسش‌ها جواب دقیق و قابل اعتماد دهد؟	۳- وظایف و مسئولیت‌های ما در این جهان چیست؟	۵- ویژگی‌های دنیای دیگر چیست؟ چه ارتباطی میان این دنیا و دنیای دیگر است؟

سؤال متن

چگونه می‌توانیم با قرآن ارتباط برقرار کنیم و آن را واقعاً کتاب راهنمای زندگی خود قرار دهیم؟ گام اول: بتوانیم قرآن را به راحتی بخوانیم. گام دوم: معانی آیات و جملاتش را درک کنیم. گام سوم: به پیام‌ها و معارف موجود در قرآن عمل کنیم.

فعالیت کلاسی

پیام‌های قرآنی زیر را بخوانید و بگویید هر کدام مربوط به کدام یک از گام‌های استفاده از قرآن است:

«هر قدر که می‌توانید قرآن بخوانید.» ← گام اول

«قرآن برای هدایت همه مردم است.» ← گام سوم

«در قرآن بهترین قصه‌ها برای بند گرفتن انسان وجود دارد.» ← گام دوم

«برای مؤمنان شفا و رحمت است.» ← گام سوم

«وقتی قرآن می‌خوانید از شر شیطان به خداوند پناه ببرید.» یعنی در ابتدای قرآن خواندن بگویید «اعوذ بالله من الشیطان الرجیم» ← گام اول

«وقتی قرآن خوانده می‌شود به آن گوش کنید و ساکت باشید تا شامل رحمت الهی شوید.» ← گام سوم

خودت را امتحان کن

- چرا خداوند پیامبر اکرم (ص) و قرآن کریم را آخرین پیامبر و آخرین پیام خود قرار داد؟ خداوند با آخرین پیامبر پیامی را برای انسان فرستاد که تا روز قیامت برای هدایت او کافی است و آن قرآن است که به بهترین راه هدایت می‌کند.
- کل محتوای قرآن که در سه گروه دسته‌بندی شده بود را به صورت مختصر بیان کنید. ۱- آفریننده جهان خداوند یگانه است و جز او هیچ خدایی وجود ندارد. ۲- تنها راه رستگاری انسان‌ها، در عمل کردن به دستورات اوست و راه دیگری وجود ندارد. ۳- خداوند روزی تمام آسمان‌ها و زمین را بر خواهد چید و در قیامت با حسابرسی به کارهای بندگانش، نیکوکاران را به بهشت و گناهکاران را به جهنم خواهد فرستاد.
- گام‌های بهره‌مندی از قرآن کریم را بیان کنید. گام اول: بتوانیم قرآن را به راحتی بخوانیم. گام دوم: بعد از کسب توانایی قرائت، آن را بفهمیم؛ معانی آیات و جملاتش را درک کنیم و متوجه پیام و مقصود خداوند شویم. گام سوم: به پیام‌ها و معارف موجود در قرآن عمل کنیم.

ارزشیابی مستمر

الف) گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۱ نمره)

۱- آیا کامل‌ترین دین اسلام است؟

بله ☐ خیر ☐
بله ☐ خیر ☐

۲- آیا سوره‌های قرآن حدود ۶۳۰۰ آیه دارد؟

ب) صحیح یا غلط بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

صحیح ☐ غلط ☐
صحیح ☐ غلط ☐

۳- خاتم پیامبران یعنی با آمدن ایشان سلسله ارسال انبیاء پایان یافت.

۴- وقتی قرآن خوانده می‌شود، با هم صحبت کنیم و به آن گوش دهیم.

ج) گزینه‌های درست را با علامت * مشخص کنید. (۱)

۵- بالاترین درجه رشد معنوی مربوط به کدام پیامبر است؟

الف) حضرت آدم (ع) ب) حضرت عیسی (ع) ج) حضرت موسی (ع) د) حضرت محمد (ص)

۶- در ابتدای قرآن خواندن کدام یک از عبارات زیر را به کار ببریم؟

الف) اعدو بالله من الشیطان الرجیم
ج) اللهم صل علی محمد و آل محمد
ب) بسم الله الرحمن الرحیم
د) سبحان ربی العظيم و بحمده

د) جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید. (۱)

۷- خداوند قرآن را به تشبیه کرده است.

۸- توضیح کامل قرآن بر عهده و اهل بیت (ع) گذاشته شده است.

ه) به سوال‌های زیر پاسخ کامل دهید. (۶)

۹- خواسته‌های خداوند از مسلمانان در مورد قرآن چیست؟ (۲ مورد)

۱۰- دو مورد از خصوصیات مردم در زمان پیامبر اکرم (ص) را بیان کنید.

۱۱- چرا پیامبران یکی پس از دیگری برای هدایت مردم فرستاده می‌شدند؟

۱۲- ویژگی منحصر به فرد پیام‌های قرآنی چیست؟

پاسخ ارزشیابی مستمر

۱- بله (۰/۵) ۲- خیر (۰/۵) ۳- صحیح (۰/۵) ۴- غلط (۰/۵) ۵- گزینه (د) (۰/۵) ۶- گزینه (الف) (۰/۵)
۷- نور (۰/۵) ۸- پیامبر اکرم (ص) (۰/۵) ۹- هر قدر که می‌توانید قرآن بخوانید. (۲) وقتی قرآن می‌خوانید از شر شیطان به خداوند پناه ببرید. (۱) ۱۰- توانایی دریافت و درک پیام الهی (۰/۵) ۱۱- مراقبت و مراقبت از وحی الهی (۰/۵) ۱۲- زیرا با مرگ پیامبران عدای مردم را از دین الهی منحرف می‌کردند و این کار باعث می‌شد نسل‌های بعدی به دین حقیقی دسترسی نداشته باشند؛ به همین دلیل بعد از مدتی پیامبر دیگری فرستاده می‌شد تا تحریف‌ها را اصلاح کند. (۲) ۱۳- پیام‌های قرآنی موجب آرامش و سلامتی دل مؤمنان می‌شود. (۱)

خورشید پنهان

۱- عدالت سراسر جهان را فرا می‌گیرد.

۲- علم و دانش شکوفا می‌شود.

۳- حرص و طمع و ثروت‌اندوزی از میان جامعه رخت برمی‌ندد.

۴- از آسمان و زمین برکت می‌بارد.

۵- انسان‌ها در برابر بت و انسان‌های دیگر سر تعظیم فرود نمی‌آورند.

- آنچه به عنوان نیروی عظیم، شیعیان را به ایستادگی و حرکت و تلاش تشویق کرده است، امید به آینده‌ای روشن بوده است.

- اعتقاد به ظهور منجی مختص شیعیان نیست، بلکه سایر مسلمانان و سایر ادیان نیز بدان معتقدند.

- داشتن عمر طولانی با توجه به آیات قرآن کریم و دانش پزشکی ناممکن نیست.

- هیچ‌کس نمی‌تواند زمان دقیق قیام آن حضرت را مشخص سازد.

تشریفات ظهور

- ۱- آمادگی مردم جهان برای همراهی با قیام امام
 - ۲- وجود یاران باوفایی که تا پای جان در راه اهداف و آرمان‌های امام بایستند.
- باری امام زمان (عج) یعنی یاری دین خدا و این کار مخصوص دوران ظهور نیست.
- امام رضا (ع) می‌فرماید: «انتظار فرج به چند چیز است: صبور بودن، خوش رفتاری، همسایه‌داری، ترویج کارهای نیک، خودداری از آزار و اذیت دیگران، گشاده‌رویی، خیرخواهی و مهربانی با مؤمنان».

۶۶

فعالیت کلاسی

به نظر شما در دوران ظهور امام زمان (عج) چه تغییراتی در اخلاق مردم، ارتباط کشورهای مختلف با یکدیگر، پیشرفت‌های علمی و وضعیت اقتصادی جامعه رخ خواهد داد؟ در دوران ظهور امام زمان (عج) اخلاق مردم تبدیل به اخلاق الهی تبدیل می‌شود و به دنبال آن به دلیل یک‌رنگ شدن مردم ارتباطات ملل یکدست شده و وسعت می‌یابد. در نتیجه، عدالت حاکم می‌شود و بر اثر عوامل ذکر شده و تمرکز بر علم و دانش، دانش به حد اعلای خود می‌رسد.

۶۸

فعالیت کلاسی

به نظر شما چرا برخی سعی می‌کنند قیام امام زمان علیه‌السلام را قیامی خشونت‌بار و همراه با قتل و کشتار فراوان نشان دهند؟ زیرا ظهور امام (عج) مخالف منافع آنان است و بدین‌وسیله سعی دارند مردم را از امام و قیام آن حضرت دور سازند.

۶۹

فعالیت کلاسی

با دوستان خود گفت‌وگو کنید و بگویید برای اینکه ما نیز لیاقت حضور در جمع یاران امام زمان علیه‌السلام را داشته باشیم، چگونه باید زندگی کنیم؟ با صبوری، خوش رفتاری، همسایه‌داری، ترویج کارهای نیک، آزار ندادن دیگران، خوش‌رویی و مهربانی با مردم می‌توانیم از یاران آن حضرت باشیم.

۷۰

فعالیت کلاسی

در حدیث امام رضا علیه‌السلام به برخی از ویژگی‌های منتظران واقعی امام زمان علیه‌السلام اشاره شده است. شما نیز ویژگی‌های دیگری را مشخص و درباره آنها در کلاس گفت‌وگو کنید. ۱- تقویت شناخت، ایمان و محبت به امام (ع) ۲- پیروی از امام (ع) ۳- آماده بودن خود و جامعه ۴- دعا برای ظهور امام (عج)

۷۲

خودت را امتحان کن

- ۱- در چند جمله کوتاه، اتفاقات بعد از ظهور امام زمان را توصیف کنید. ۱- عدالت سراسر جهان را فرا می‌گیرد.
 - ۲- علم و دانش شکوفا می‌شود. ۳- حرص و ثروت‌اندوزی از بین می‌رود. ۴- برکات الهی زیاد می‌شود.
 - ۵- انسان‌ها فقط خداوند را اطاعت می‌کنند.
 - ۲- قرآن کریم خبر می‌دهد که حضرت نوح علیه‌السلام ۹۵۰ سال قوم خود را به سوی خدا دعوت می‌کرد. از این خبر چه نتیجه‌ای می‌توان گرفت؟ با توجه به این آیه، داشتن عمر طولانی برای انسان، غیرممکن نیست.
 - ۳- با توجه به سخن امام رضا علیه‌السلام سه مورد از ویژگی‌های منتظران واقعی امام زمان علیه‌السلام را بنویسید.
 - ۱- خیرخواهی و مهربانی با مؤمنان ۲- گشاده‌رویی ۳- همسایه‌داری
 - ۴- دو شرط مهم از شرایط ظهور حضرت مهدی علیه‌السلام را بنویسید. ۱- آمادگی مردم جهان برای همراهی با قیام امام (عج) ۲- وجود یاران باوفایی که تا پای جان در راه اهداف و آرمان‌های امام (عج) بایستند.
- پیشنهاد: در نامه‌ای به امام مهدی (عج) احساس خود درباره ایشان را در گفت‌وگویی صمیمانه به قلم بیاورید.

به نام خداوند بخشنده مهربان

سلام من بروی کمر کشی دل زهرا و گل خوشبوی گلستان انتظار

ای دریای بی‌کران، ای آفتاب روشنی بخش زندگی من که از کمالو پنهانت که بماند خورشید صبح دم از درون بخروم ای دلم مجبور می‌کنی و دل تاریک و سیاه مرا نورانی می‌کنی. تو کلید درستی منی من تو را محتاج، بی‌اومرصاد کن دست دایم را بگیر و بلند کن مرا. یا مهدی اگر کنی

ارزشیابی مستمر

- الف) گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۱ نمره)
- ۱- آیا اعتقاد به ظهور منجی، تنها به ما شیعیان اختصاص دارد؟
☐ بله ☐ خیر
 - ۲- آیا از نظر پزشکی داشتن عمر طولانی ممکن است؟
☐ بله ☐ خیر
 - ب) صحیح یا غلط بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.
 - ۳- در تعالیم مسیحیت و یهود نیز اعتقاد به نجات بخش به چشم می‌خورد.
☐ صحیح ☐ غلط
 - ۴- پیش از آمدن امام زمان (عج) آرامش خاصی در جهان حکم فرماست.
☐ صحیح ☐ غلط
 - ج) گزینه‌های درست را با علامت X مشخص کنید. (۱)
 - ۵- تعداد یاران خاص امام زمان (عج) چند نفر است؟
 الف) ۳۱۲ نفر ب) ۳۱۳ نفر ج) ۳۱۴ نفر د) ۳۱۵ نفر
 - ۶- کدام گزینه جزء وظایف منتظران مورد نظر امام رضا (ع) نیست؟
 الف) صبر ب) خوش رفتاری ج) همسایه داری د) دعا برای ظهور
 - د) جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید. (۱)
 - ۷- یکی از شرایط ظهور امام (عج) وجود یاران باوفایی است که تا پای جان در راه و آرمان‌های امام بایستند.
 - ۸- یاری امام زمان (عج) یعنی یاری و این کار مخصوص دوران ظهور نیست.
 ها مرتب کنید. (۱)
 - ۹- عبارت‌های زیر را مرتب کنید و به سختی زیبا از پیامبر اکرم (ص) دست یابید.
 - الف) در روزگاری که مردم گرفتار اختلاف و تزلزل هستند.
 ب) از عدل و داد، آکنده می‌سازد.
 ج) شما را بشارت باد به مهدی، مردی از خاندان من
 د) قیام می‌کند و زمین را همچنان که از جور و ستم پر شده
 - وای به سؤال‌های زیر پاسخ کامل دهید. (۵)
 - ۱۰- کدام عامل شیعیان را به ایستادگی و حرکت و تلاش تشویق کرده است؟
 - ۱۱- چه کسانی یار امام زمان (عج) محسوب می‌شوند؟
 - ۱۲- دو شرط مهم از شرایط ظهور حضرت مهدی (عج) را بنویسید.

پاسخ ارزشیابی مستمر

- ۱- خیر (۵/۵) ۲- بله (۵/۵) ۳- صحیح (۵/۵) ۴- غلط (۵/۵) ۵- گزینه (ب) (۵/۵) ۶- گزینه (د) (۵/۵)
- ۷- اهداف (۵/۵) ۸- دین خدا (۵/۵) ۹- ج. الف. د. ب (هر کدام (۵/۲۵)) ۱۰- امید به آینده‌ای روشن و سراسر شور و اشتیاق (۱) ۱۱- کسانی که با انجام واجبات دینی، دوری از گناهان، گره‌گشایی از کار گرفتاران و اخلاق نیک، باعث خوشحالی امام زمان (عج) می‌شوند. (۲) ۱۲- ۱- آمادگی مردم جهان برای همراهی با قیام امام (عج) (۱) ۲- وجود یاران باوفا (۱)

- در زمانی که مردم به امام دسترسی ندارند، در حل مشکلات خود به کسانی که صلاحیت اداره جامعه را دارند، مراجعه می کنند.
- پس از رحلت رسول خدا (ص) امامان (ع) تلاش های بسیاری برای اجرای دستورات الهی و هدایت مردم به دین راستین انجام دادند، اما با موانعی مواجه شدند تا آنکه غیبت اتفاق افتاد.
- ۱- موانع موجود بر سر راه امامان (ع)
 - ۱- حاکمان زورگو و ظالمان زمان
 - ۲- ترس مردم از حاکمان و نیز دل بستن به دنیای زودگذر
- اسلام شناسان و فقیهان واقعی کسانی هستند که در سخنان و راهنمایی هایشان پیرو سخنان معصومین اند و در هر مسئله ای نظر پیامبر اکرم (ص) و امامان (ع) را برای مردم بازگو می کنند.
- ولایت فقیه: رهبری و هدایت جامعه توسط یک فقیه جامع الشرایط.
- ولی فقیه: اسلام شناسی است دانا، شجاع، مدبر و مدبر که در هر زمان با در نظر گرفتن مصلحت جامعه اسلامی، از تمام توان و امکانات برای پاسداری از دین و اجرای احکام الهی در جامعه استفاده می کند و نمی گذارد دشمنان اسلام با به خطر انداختن کشور اسلامی مانع اجرای دستورات خدا شوند، مانند: امام خمینی و آیت الله خامنه ای.

سؤال متن

- آیا می توانیم بگوییم که انسان ها در تمام این مدت هیچ نیازی به هدایت و رهبری نداشته اند؟ خیر.
- پس تکلیف مردم در این زمان که عصر غیبت نامیده می شود، چیست؟ باید به سراغ کسانی بروند که سخنان اهل بیت (ع) را بازگو می کنند و به حلال و حرام آگاهند و احکام را می شناسند.
- آیا آنها می توانند برای حل مشکلاتشان نزد هر حاکم یا پادشاهی بروند؟ خیر، کسی که این گونه به حاکمان مراجعه کند و با حکم آنان چیزی را به دست آورد، در حقیقت به طاعت مراجعه کرده و خداوند در قرآن کریم مردم را از مراجعه به طاغوت نهی کرده است.
- ۱- عالمان دینی چه کسانی هستند؟
 - ۲- فقیه پرهیزکار
 - ۳- حافظ دین خود
 - ۴- رفتار بر خلاف هوای نفس خود
 - ۵- مطیع دستور خداوند.
- ۲- آیا هر کسی که درباره مسائل دینی اظهار نظر می کند، شایستگی لازم برای هدایت مردم را دارد؟ خیر.

فعالیت کلاسی

با توجه به حدیث بالا فقیهانی که هدایت مردم را در زمان غیبت امام زمان - عجل الله تعالی فرجه الشریف - به عهده دارند، چه ویژگی هایی دارند؟

- ۱- فقیه پرهیزکار
- ۲- حافظ دین خود
- ۳- رفتار بر خلاف هوای نفس خود
- ۴- مطیع دستور خداوند.

سؤال متن

به نظر شما اگر هدایت و رهبری مردم به کسی سپرده شود که پرهیزکار نباشد و هر کاری که دلش بخواهد انجام دهد، چه اتفاقی در جامعه خواهد افتاد؟ جامعه از اسلام اصیل دور می افتد و بر اثر آن زمینه های نفوذ دشمنان اسلام مهیا می شود.

آیا چنین فردی حاضر است با عدالت بین مردم رفتار کند؟ خیر.

آیا او احکام خدا را به نفع خود و اطرافیانش تغییر نخواهد داد؟ بله.

سؤال متن

آیا شما کسی را می شناسید که تمام ویژگی های لازم را برای رهبری و هدایت مردم داشته باشد؟ بله - امام خامنه ای.

آیا چنین شخصیتی می تواند یک فرد عادی باشد؟ خیر.

خودت را امتحان کن

- ۱- چه چیزی باعث شد تا امام مهدی علیه السلام به دستور خداوند از نظرها غائب شود؟ به دستور خداوند از نظرها پنهان شد تا در زمان و شرایطی مناسب که جامعه شایستگی درک حضور ایشان را داشته باشد، ظهور کند.

- ۱- باتوجه به حدیث امام صادق علیه السلام ویژگی های راهنمایان مردم را در عصر غیبت بیان کنید. ۱- فقیه پرهیزکار
- ۲- حافظ دین خود ۳- رفتار بر خلاف هوای نفس خود ۴- مطیع دستور خداوند
- ۳- توضیح دهید چرا مردم باید از ولی فقیه پیروی کنند؟ زیرا ولی فقیه اسلام شناسی است دانه شجاع، مدیر و مدبر که در هر زمان با در نظر گرفتن مصلحت جامعه اسلامی، از تمام توان و امکانات برای پاسداری از دین و اجرای احکام الهی در جامعه استفاده می کند و نمی گذارد دشمنان اسلام با به خطر انداختن کشور اسلامی مانع اجرای دستورات خدا شوند.
- ۴- سه مورد از ویژگی های امام خمینی رحمه الله علیه را بیان کنید. ۱- خلوص نیت در دشمنی با ابرقدرتها
- ۲- عابدی شب زنده دار ۳- سیاستمداری آگاه

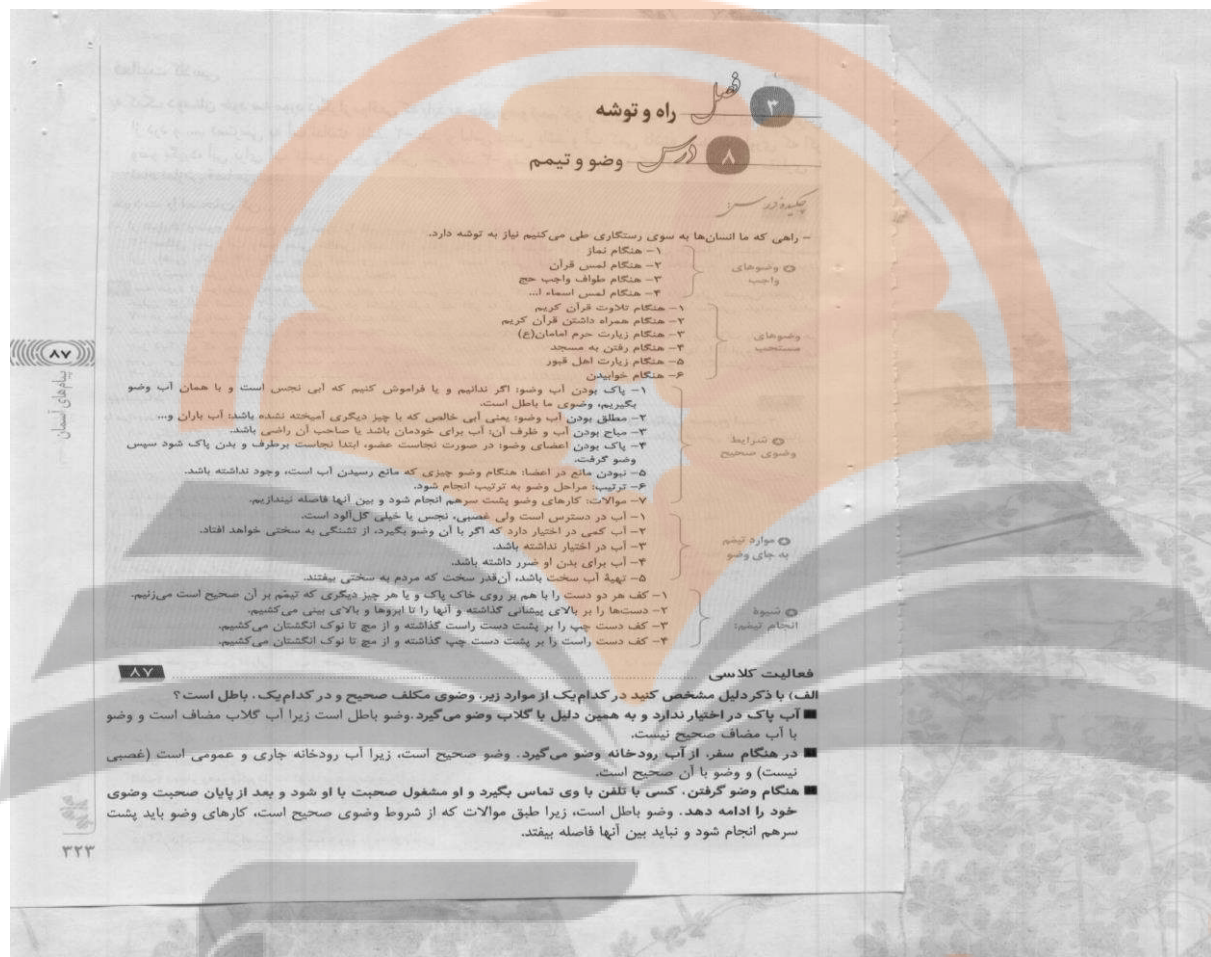
آرشیابی مستمر

- ۱- آیا اسلام شناسان واقعی پیرو سخنان معصومین اند؟ ☐ بله ☐ خیر
- ۲- آیا پس از رحلت رسول خدا (ص) هدایت مردم برعهده فقها قرار گرفت؟ ☐ بله ☐ خیر
- ۳- فقیهان، نایب و جانشین امام زمان (عج) به شمار می روند. ☐ صحیح ☐ غلط
- ۴- امامان (ع) یکی پس از دیگری توسط حاکمان به شهادت می رسیدند. ☐ صحیح ☐ غلط
- ۵- دو مانع بزرگ بر سر راه امامان (ع) کدام یک از گزینه های زیر است؟
الف) حاکمان، مردم ب) علما، فقها ج) یهودیت، مسیحیت د) حاکمان، یهودیت
- ۶- خداوند در قرآن کریم در مورد مراجعه به طاغوت چه حکمی داده است؟
الف) امر ب) مباح ج) نهی د) اختیار
- ۷- خداوند در قرآن کریم مردم را از مراجعه به نهی کرده است.
- ۸- به رهبری و هدایت مردم جامعه توسط یک فقیه جامع الشرایط گفته می شود.
- ۹- عبارتهای زیر را مرتب کنید و به سخی زیبا از امام صادق (ع) دست یابید.
الف) مانند یهودیانی اند که خداوند در قرآن آنان را به خاطر پیروی از عالمان بدکارشان سرنش می کند.
ب) و در جمع آوری دنیا و اموال حرام حریص اند.
ج) مردمی که می بینند عالمانشان آشکارا گناه می کنند.
د) ولی بازم از این گونه عالمان پیروی می کنند.
- ۱۰- ولی فقیه چه کسی است؟
- ۱۱- چرا فقیهان، نایب و جانشین امام زمان (عج) به شمار می روند؟
- ۱۲- چهار ویژگی آیت الله خامنه ای را بیان کنید.

پاسخ آرشیابی مستمر

- ۱ بله (۵/۵) ۲ خیر (۵/۵) ۳ صحیح (۵/۵) ۴ غلط (۵/۵) ۵ گزینه (الف)، (۵/۵) ۶ گزینه (ج)، (۵/۵)
- ۷ طاغوت (۵/۵) ۸ ولایت فقیه (۵/۵) ۹ ج، ب، د، الف (۱) ۱۰ ولی فقیه، اسلام شناسی است دانه، شجاع، مدیر و مدبر که در هر زمان با در نظر گرفتن مصلحت جامعه اسلامی، از تمام توان و امکانات برای پاسداری از دین و اجرای احکام الهی در جامعه استفاده می کند و نمی گذارد دشمنان اسلام با به خطر انداختن کشور اسلامی مانع اجرای دستورات خدا شوند. ۱۱ زیرا در سخنان و راهنمایی هایشان، پیرو سخنان معصومین اند و در هر مسئله ای نظر پیامبر اکرم (ص) و امامان را به مردم بازگو می کنند. (۲) ۱۲ دوراندیشی، شجاعت، پرهیزکاری، وفاداری ایشان به امام و انقلاب اسلامی (۱)

نیم دوره اول متوسطه

نزدیک بروک

تلاشی در مسیر موفقیت

به کمک دوستان خود سه مورد دیگر از مواقعی که باید به جای وضو تیمم کرد را بیان کنید. ۱- به دلیل پیری، یا ترس از درد و دسترسی به آب نداشته باشد. ۲- بدن و لباس نجس باشد و آب کمی داشته باشد، به طوری که اگر وضو بگیرد، آبی برای آب کشیدن بدن و لباس نمی ماند. ۳- وقت آن قدر کم باشد که اگر وضو بگیرد، مقداری یا تمام نمازش قضا می شود.

خودت را امتحان کن

- ۱- از شرایط وضوی صحیح پنج مورد را نام ببرید و توضیح دهید. ۱- پاک بودن آب وضو، یعنی آب نجس نباشد. ۲- مطلق بودن آب وضو یعنی خالص باشد. ۳- مباح بودن آب و ظرف آن، یعنی آب برای خودمان باشد، یا صاحب آن راضی باشد. ۴- پاک بودن اعضای وضو، یعنی اعضا نجس نباشند و در صورت نجاست، بدن پاک شود. ۵- ترتیب، یعنی مراحل وضو به ترتیب انجام شود.
- ۲- سه مورد از مواردی که مکلف باید برای نماز، تیمم کند را بیان کنید. ۱- آب در دسترس دارد ولی غسبی، نجس یا خیلی گل آلود است. ۲- آب کمی در اختیار دارد که اگر با آن وضو بگیرد، از تشنگی به سختی خواهد افتاد. ۳- در جایی باشد که آب در اختیار نداشته باشد.

- ۳- شیوه صحیح تیمم کردن را به صورت خلاصه، توضیح دهید. ۱- کف هر دو دست را با هم روی خاک پاک و یا هر چیز دیگری که تیمم بر آن صحیح است می زنیم. ۲- دست ها را بر بالای پیشانی گذاشته و آنها را تا ابروها و بالای بینی می کشیم. ۳- کف دست چپ را بر پشت دست راست گذاشته و از میج تا نوک انگشتان می کشیم. ۴- کف دست راست را بر پشت دست چپ گذاشته و از میج تا نوک انگشتان می کشیم.

پیشنهاد

- با مراجعه به رساله توضیح المسائل مرجع خود ببینید، تیمم علاوه بر خاک، بر چه چیزهای دیگری صحیح است؟
- ۱- ریگ پاک ۲- کلوخ پاک ۳- گل پخته مثل آجر و کوزه ۴- سنگ پاک به جز سنگ های قیمتی ۵- گردوغبار

ارزشیابی مستمر

- الف) گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۱ نمره)
- ۱- آیا داشتن وضو به هنگام تلاوت قرآن کریم واجب است؟
☐ بله ☐ خیر
 - ۲- آیا وضو گرفتن فقط با آب مطلق صحیح است؟
☐ بله ☐ خیر
- ب) صحیح یا غلط بودن جمله های زیر را مشخص کنید. (۱)
- ۳- وقتی قصد داریم دستمان را به نوشته های قرآن بزنیم وضو واجب است.
 - ۴- انجام تمام مراحل وضو بدون ترتیب خاص نماز را باطل نمی کند.
- ج) گزینه های درست را با علامت X مشخص کنید. (۱)
- ۵- آب رودخانه جزو کدام دسته بندی آب ها محسوب می شود؟
 الف) مضاف ب) مطلق ج) نجس د) فلیق
 - ۶- کدام یک از موارد زیر وضو و تیمم را باطل نمی کند؟
 الف) خارج شدن ادرار ب) خارج شدن مدفوع ج) به خواب رفتن د) بستن چشم بدون خواب
- د) جاهای خالی را با کلمه های مناسب پر کنید. (۱/۵)
- ۷- در مرحله چهارم تیمم، کف دست را بر پشت گذاشته و از میج تا نوک انگشتان می کشیم.
 - ۸- آبی که با آن وضو می گیریم باید باشد.
 ها مرتب کنید. (۱)
 - ۹- عبارت زیر را مرتب کنید و به سخنی زیبا از رسول اکرم (ص) دست یابید.
 الف) بسیار وضو بگیر تا خداوند بر عمرت بیفزاید.
 ب) این کار را انجام بده، کسی که با وضو می خوابد.
 ج) بسترش تا صبح برای او مسجد خواهد بود و خوابش برای او نماز!
 د) اگر برایت میسر است که شب و روز با وضو باشی.

و به سؤال های زیر پاسخ کامل دهید: (۴/۵)

۱۰- دو مورد از مواردی که داشتن وضو واجب است نام ببرید.

۱۱- انواع آب را نام ببرید.

۱۲- از شرایط وضو موالات را تعریف کنید.

۱۳- حکم وضو گرفتن با آب های مکان های عمومی چیست؟

پاسخ ارزشیابی مستمر

۱ خیر (۵/۵) ۲ بله (۵/۵) ۳ صحیح (۵/۵) ۴ غلط (۵/۵) ۵ گزینه (ب) (۵/۵) ۶ گزینه (د) (۵/۵)
۷ راست (۵/۵) - چپ (۵/۵) ۸ پاک (۵/۵) ۹ الف، ده، ب، ج (هر کدام) (۵/۲۵) ۱۰ ۱- وقتی می خواهیم نماز بخوانیم (۱) ۲- وقتی به حج می رویم و می خواهیم طواف واجب حج را به جای آوریم. (۱) ۱۱ ۱- مطلق (۵/۵)
۲- مضاف (۵/۵) ۱۲ واجب است کارهای وضو را پشت سرهم انجام دهیم و بین آنها فاصله نیندازیم. (۱) ۱۳ وضو گرفتن با آب هایی که در مکان های عمومی قرار دارند، صحیح است. (۵/۵)

۱- مبطلات نماز

کلیدز سر

- نمازی که با رعایت آداب و احکام خوانده شود، علاوه بر خشنودی خداوند، تأثیر بسیاری بر روح و روان انسان خواهد گذاشت.

۱- از بین رفتن یکی از شرایط نماز (پاک لباس، پاکی بدن، داشتن وضو، غسی نبوتن لباس و مکان نمازگزار

۲- باطل شدن وضو

۳- روی برگرداندن از قبله

۴- غنندیدن یا صدای بلند (فقهه) (لیخند زدن و یا خنده یا صدا که عمدی نباشد نماز را باطل نمی کند)

۵- حرف زدن در بین نماز

۶- به هم زدن صورت نماز

۷- خوردن و آشامیدن

۸- کم و زیاد کردن ارکان و واجبات نماز (کز عمدتاً یا سهواً ارکان نماز را کم یا زیاد کند)

۹- شک کردن در رکعت های نماز دو یا سه رکعتی

- نمازگزار می تواند در قنوت نماز به زبان فارسی یا هر زبان دیگری دعا کند.

- اگر نمازگزار اذکار نمازش را آن قدر تند و با عجله بگوید که تلفظ آنها صحیح نباشد، نمازش باطل می شود.

- شکستن نماز واجب از روی اختیار حرام است، ولی برای جلوگیری از ضرر مالی یا بدنی مانعی ندارد.

- اگر اذکار واجب نماز را در حال حرکت بگوید، نمازش باطل است.

- نمازگزار نباید در حال نماز به دیگران سلام کند، ولی اگر به او سلام کنند، باید جواب سلام را بدهد.

- سرفه، عطسه و خیماره کشیدن نماز را باطل نمی کند.

- اگر نمازگزار بعد از نماز شک کند که هنگام نماز، کاری که نماز را باطل می کند انجام داده است یا نه، نمازش صحیح است.

- گریه کردن برای امرش گناهان در حال نماز (نه برای امور دنیوی) چه آهسته باشد و چه با صدای بلند، عمل پسندیده ای است.

۹۷

فعالیت کلاسی

باتوجه به موارد نه گانه ای که گفته شد، آیا در داستان ابتدای درس، نماز محسن باطل شده بود؟ خیر، زیرا در رکعت چهارم بوده و شک بین سه و چهار رکعت داشته که احکام مخصوصی دارد.

۹۸

فعالیت کلاسی

در هریک از موارد زیر توضیح دهید که آیا نماز نمازگزار، صحیح است یا خیر:

۱- خیلی عجله دارد و به همین دلیل بعضی از ذکرهای نماز را در حال حرکت می گوید. اگر نمازگزار اذکار واجب نماز را در حال حرکت بگوید، مثلاً بخشی از ذکر رکوع را در حالی بگوید که دارد از رکوع بر می خیزد، نمازش باطل می شود.

۲- وسط اتاق نماز می خواند به طوری که برادر کوچکش محکم با سه چرخه به پایش می کوبد! او هم بی اختیار فریاد می زند؛ آخ! و بعد از کمی سکوت، نمازش را ادامه می دهد و بعد از پایان نماز هم دو سجده سهو انجام می دهد.

نماز صحیح است، زیرا عمدی در کار نبوده است.

- ۳- مشغول خواندن حمد و سوره است که ناگهان صدای بلندی می‌شنود، بی‌اختیار برمی‌گردد و به پشت سرش نگاه می‌کند. سپس خیلی زود رو به قبله برمی‌گردد و بقیه حمد و سوره‌اش را می‌خواند. نماز باطل است و فرقی بین عمدی یا سهوی بودن این کار نیست.
- ۴- در حالی که در مقابل تلویزیون نماز می‌خواند، خواهرزاده کوچکش تلویزیون را روشن می‌کند. با دیدن یکی از صحنه‌های فیلم خنده‌اش می‌گیرد، ولی با تلاش فراوان خودش را کنترل می‌کند و فقط آرام می‌خندد. نماز صحیح است، لیکن زدن و یا خنده با صدایی که عمدی نباشد، نماز را باطل نمی‌کند.
- ۵- در بین نماز، گوشی تلفن همراهش زنگ می‌زند، بدون اینکه ذکر بگوید، آن را از جیبش در می‌آورد و نگاه می‌کند و سپس خاموش می‌کند و نمازش را ادامه می‌دهد. اگر مولات نماز به هم نخورد و طول نکشد، ممکن است نماز باطل نباشد.
- ۶- در نماز چهار رکعتی وقتی سر از سجده بر می‌دارد، شک می‌کند که در رکعت دوم است یا رکعت سوم. نماز باطل نیست و باید طبق احکام شک در نماز رفتار نماید.

۹۹

خودت را امتحان کن.....

- ۱- پنج مورد از مبطلات نماز را نام ببرید. ۱- از بین رفتن یکی از شرایط نماز ۲- باطل شدن وضو ۳- روی برگرداندن از قبله ۴- حرف زدن در بین نماز ۵- خندیدن با صدای بلند (قهقهه)
- ۲- در چه زمانی انسان می‌تواند جواب سلام کسی را که در نماز به او سلام کرده است، ندهد؟ سلامی که سلام به حساب نمی‌آید یا از روی تمسخر انجام می‌شود.
- ۳- اگر نماز گزار در نماز مغرب شک کند که دو رکعت خوانده است یا سه رکعت، نمازش چه حکمی دارد؟ نمازش باطل است.

۹۹

از تسمیای هجستمر

- ۱- آیا هرجای نماز که شک کنیم، نمازمان باطل می‌شود؟
- ۲- آیا اگر عمداً ارکان نماز را کم و زیاد کنیم نماز باطل می‌شود؟
- ۳- لیکن زدن نماز را باطل می‌کند.
- ۴- گریه کردن برای امور دنیوی نماز را باطل می‌کند.
- ۵- روی برگرداندن از قبله در چه صورتی باعث ابطال نماز می‌شود؟
- الف) عمدی ب) سهوی ج) عمدی یا سهوی د) هیچ کدام
- ۶- کدام یک از شک‌های زیر باعث ابطال نماز می‌شود؟
- الف) شک در دو رکعت اول نماز چهار رکعتی ب) شک در دو رکعت آخر نمازهای چهار رکعتی
- ج) شک در رکعات سه و چهار نماز چهار رکعتی د) شک در رکعات چهار و پنج نماز چهار رکعتی
- ۷- سرفه..... و خمیازه کشیدن نماز را باطل نمی‌کند.
- ۸- اگر نماز گزار در بین نماز..... سخن بگوید نمازش باطل می‌شود.
- ۹- دو نتیجه از نتایج نمازی را که با رعایت آداب و احکام خوانده شود بیان کنید.
- چهار مورد از مبطلات نماز را نام ببرید.
- ۱۱- شکستن نماز واجب از روی اختیار چه حکمی دارد؟
- ۱۲- اگر نماز گزار در رکعات دو و سه شک کند چه حکمی دارد؟
- ۱۳- در چه صورتی شکستن نماز مانعی ندارد؟

۳۲۶

تلاشی در مسیر موفقیت

- ۱ خیر (۵/۵) ۲ بله (۵/۵) ۳ غلط (۵/۵) ۴ صحیح (۵/۵) ۵ گزینه (ج) (۵/۵) ۶ گزینه (الف) (۵/۵)
 ۷ عطسه (۵/۵) ۸ عمداً (۵/۵) ۹ ۱- جلب خشنودی خداوند (۵/۵) ۲- تأثیر بر روح و روان انسان (۵/۵)
 ۱۰- شک کردن در رکعت‌های نماز دو یا سه رکعتی (۵/۵) ۲- کم و زیاد کردن ارکان واجب نماز (۵/۵) ۳- خوردن و آشامیدن (۵/۵) ۴- به هم زدن صورت نماز (۵/۵) (یا حرف زدن در بین نماز، خندیدن یا صدای بلند، روی برگرداندن از قبله، باطل شدن وضو، از بین رفتن یکی از شرایط نماز) ۱۱- حرام است (۵/۵) ۱۲- اگر شک کند که در رکعت چند نماز است (۵/۵) و با کمی فکر و تأمل نیز شک او برطرف نشود، (۵/۵) نمازش باطل می‌شود. (۵/۵) ۱۳- برای جلوگیری از ضرر مالی (۵/۵) یا بدنی مانعی ندارد. (۵/۵)

۳ فصل اخلاق

۱۰ درس همدلی و همراهی

کلید در سبز

- انتخاب دوست یکی از مهم‌ترین اتفاقات زندگی است.
- نیازهای انسان تنها به امور جسمی محدود نمی‌شود و نیازهای روحی اگر مهم‌تر نباشد، یقیناً کم اهمیت‌تر از نیازهای جسمی نیست.
- ۱- به زیبایی خرد آراسته و اهل فکر و اندیشه باشد.
- ۲- نه تنها خود اهل گناه نیست، بلکه از گناه دیگران نیز ناراحت می‌شود.
- ۳- خیرخواه دوستانش است.
- ۱- احترام به دوست
- ۲- میانه‌روی در دوستی
- ۳- پرهیز از گفتن تمامی اسرار به دوست
- ۴- نداشتن توقع بیجا از دوست
- ۵- پرهیز از علاقه افراطی
- نام ناپسند نهادن، مسخره کردن، شوخی‌های آزاردهنده، استفاده بیش از حد و بدون اجازه از وسایل دوستان از مواردی است که پیوند دوستی را سست می‌کند.
- امام علی (ع) می‌فرمایند: «از دوستی با افراد فاسد پرهیز که وجودت ناخودکامه، ناپاکی و بدی را از آنان می‌رباید، در حالی که تو از آن بی‌خبری».

واژگان تازه

یَعْنُش:	با دندان می‌گززد	التَّحَدَّثُ:	همراه می‌شدم
وَلَيْتَ:	وای بر من	كَيْتَ:	کاش من
تَحْلِيلًا:	دوست	أَصْلًا:	مرا همراه کرد
إِذْجَاءَ نِي:	به من رسیده بود		

آیات قرآنی

وَيَوْمَ يَعْنُشُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ
 يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا
 يَا وَلَيْتَ لَيْتَنِي لَمْ اتَّخِذْ فَلَانًا تَحْلِيلًا
 لَقَدْ أَهْلَتْنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْجَاءَ نِي (فرقان: ۲۷ و ۲۸ و ۲۹)
 او مرا از یاد خدا گمراه کرد، پس از آنکه آن [یاد خدا] به من رسیده بود.
 پیام قرآنی: عاقبت دوستی با غیر خدا و جدال از راه پیامبران و همراهی شیاطین چیز جز خواری انسان در روز قیامت نیست.

فعالیت کلاسی

۱۰۴

شاید شما نمونه‌هایی از این اثرپذیری تدریجی را از دوستان پیرامون خود دیده باشید. این نمونه‌ها را برای دوستان خود بیان کنید.

از دوست بد	از دوست خوب
۱- گرایش به تفریحات ناسالم	۱- سلامتی روح و جسم
۲- اعتیاد	۲- موفقیت درسی
۳- بیماری روحی و عاطفی	۳- موفقیت‌های شغلی خوب
۴- توجه به نامحرم	

سؤال متن

۱۰۵

معیار و ملاک شما برای انتخاب آنان چه بوده است؟ ۱- درس خوان بودن ۲- اهل تفریح و ورزش بودن ۳- نماز خوان بودن ۴- صداقت و راستگویی
آیا می‌توان با یک برخورد اتفاقی یا براساس ظاهر افراد آنان را برای دوستی انتخاب کرد؟ خیر.

فعالیت کلاسی

۱۰۴

۱۰۷

فرهاد با ورود به محله جدید با یکی از هم سن و سالان خود که در همسایگی‌شان بود، دوست شد. اما با گذشت زمان رفتارهایی از او دید که متوجه شد دوست مناسبی نیست. او اکنون بر سر یک دوراهی است؛ از یک سو نمی‌خواهد به دوستی خود با او ادامه دهد و از سوی دیگر نمی‌داند که چگونه می‌تواند به این دوستی نامناسب پایان دهد. شما چه پیشنهادی به او می‌دهید؟ ۱- صراحت در گفتار ۲- قاطعیت در برخورد ۳- کم کردن ارتباط ۴- مشورت با خانواده

فعالیت کلاسی

۱۰۹

به نظر شما چگونه می‌توان از ایجاد دلبستگی‌ها و علاقه‌های افراطی در دوستی‌ها جلوگیری کرد؟ و اگر کسی دچار این اشتباه شود چگونه می‌تواند خود را از این وابستگی نجات دهد؟ ۱- برنامه‌ریزی برای اوقات شبانه‌روزی و پرهیز از بیکاری و منظم کردن ارتباط با شخص موردنظر ۲- فعالیت‌های ورزشی متناسب با سن و ورود به تیم‌های ورزشی ۳- توجه به عبادت ۴- توجه به عواقب و ثمرات دوستی افراطی و نامناسب

خودت را امتحان کن

۱۱۳

- چرا انتخاب دوست در دوران نوجوانی از اهمیت بالایی برخوردار است؟ ۱- عواطف انسانی در حال رشد و شکوفایی است و برقراری پیوند دوستی به این شکوفایی کمک می‌کند و نوع دوستی و محبت ورزی را پرورش می‌دهد.
- تأثیرپذیری از صفات و حالات همدیگر
- چرا در روایات به دوری از دوستی با افراد نادان سفارش شده است؟ زیرا با دادن مشورت‌های غلط و نادرست به دوستان خود، زمینه‌های انحراف و لغزش آنان را فراهم می‌آورند.
- دو مورد از کارهایی که برای میانه‌روی در دوستی‌هایمان باید انجام دهیم بیان کنید.
 - پرهیز از گفتن تمامی اسرار به دوست
 - نداشتن توقع بیجا از دوست
- با توجه به آیات ۲۸، ۲۹ و ۲۸، ۲۷ سوره فرقان حال و روز کسانی را که در دنیا، دوستان خوبی انتخاب نکرده‌اند را بیان کنید.
 - دو دست خود را با دندان می‌گزند.
 - آرزوی همراهی با پیامبر (ص) را می‌کنند.
 - از انتخاب دوستان بد افسوس می‌خورند.
 - از گمراهی از یاد خدا به واسطه دوست گمراه‌شیمان می‌شوند.
- دوست بد در روایات به چه چیزی تشبیه شده است؟ شمشیری زهرآلود که ظاهراً برق و اثرش خطرناک است.

در اشعار و ضرب المثل‌های ما مطالب فراوانی در خصوص دوست وجود دارد. چند نمونه از این شعرها یا ضرب‌المثل‌ها را پیدا کنید و در کلاس بخوانید.

- ۱- ریسمانی گردنم افکنده دوست می‌کشد هرچا که خاطرخواه اوست
- ۲- دوست آنست که گیرد دست دوست در پیرشان حالی و درماندگی
- ۳- دشمن دانا به از نادان دوست!
- ۴- یک گیل دوست بدتر از هزار سنگ دشمن! ۵- دوستی خاله خرسه!

آرژشیبایی مستمر

الف) گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۱ نمره)

۱- آیا دوستی‌های دوران نوجوانی، ممکن است به علاقه‌های بسیار شدید تبدیل شوند؟

بله ☐ خیر ☐

۲- آیا دوست خردمند ما را در مسیرهای نامناسب قرار می‌دهد؟

بله ☐ خیر ☐

ب) صحیح یا غلط بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید. (۱)

۳- سزاوار است که مسلمان با افراد بی‌بند و بار رفاقت کند.

صحیح ☐ غلط ☐

۴- حفظ دوستی مشکل‌تر از پیدا کردن دوست است.

صحیح ☐ غلط ☐

ج) گزینه‌های درست را با علامت X مشخص کنید. (۱)

۵- کدام یک از موارد زیر عامل سستی پیوند دوستی نیست؟

الف) نام ناپسند نهادن ب) نداشتن توقع بیجا ج) مسخره کردن د) شوخی‌های آزاردهنده

۶- چرا در روایات از دوستی با افراد نادان منع شده‌ایم؟

الف) انحراف و لغزش ب) زیبا جلوه دادن کارهای زشت ج) زیان و ضرر ما

د) خیانت و دو رویی

د) جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید. (۱)

۷- بدون داشتن..... انسان تنها و بی‌یاور است.

۸- لازمه دوستی پایدار رعایت..... است.

ه) مرتب کنید. (۱)

۹- عبارت زیر را مرتب کنید و به سخنی زیبا از امام علی (ع) دست یابید.

الف) که وجودت ناخودآگاه ب) در حالی که تو از آن بی‌خبری!

ج) ناپاکی و بدی را از آنان می‌ریاید د) از دوستی با افراد فاسد بپرهیز

و) به سؤال‌های زیر پاسخ کامل دهید. (۵)

۱۰- چرا انتخاب دوستان از اهمیت بالایی برخوردار است؟

۱۱- عواقب دوستی با افراد چیست؟

۱۲- چرا علاقه‌های افراطی موجب اضطراب و پیرشانی‌اند؟

۱۳- نشانه خیرخواهی دوستان واقعی چیست؟

۱۴- دو مورد از نیازهای انسان را نام ببرید.

پاسخ آرژشیبایی مستمر

- ۱ بله (۵/۵) ۲ خیر (۵/۵) ۳ غلط (۵/۵) ۴ صحیح (۵/۵) ۵ گزینه (ب)، (۵/۵) ۶ گزینه (ج)، (۵/۵)
- ۷ دوست واقعی (۵/۵) ۸ میانه‌روی (۵/۵) ۹ د، الف، ج، ب (هر کدام (۵/۲۵)) ۱۰ زیرا دوستان تأثیر زیادی بر روی اخلاق و رفتار ما می‌گذارند. (۱) ۱۱ با دادن مشورت‌های غلط و نادرست به دوستان (۵/۵) زمینه‌های انحراف و لغزش آنان را فراهم می‌آورند. (۵/۵) ۱۲ زیرا فرد همواره نگران از دست دادن دوست خود و یا دور شدن از اوست. (۱)
- ۱۳ هر عیبی که از دوستانشان ببینند به او تذکر می‌دهند (۵/۵) و دوستانشان را در برطرف کردن این عیوب یاری می‌کنند. (۵/۵) ۱۴ نیازهای جسمی (۵/۵) نیازهای روحی (۵/۵)

چکیده درس

- ما نسبت به کارها و رفتارهای دیگران در جامعه مسئول هستیم و باید تلاش کنیم در جامعه کار زشت و منکری انجام نشود و نیز کارهای خیر و معروف رواج یابد.

- جامعه مانند یک کشتی است و مردمان آن همچون سرنشینان کشتی هستند که سرنوشت آنها به هم گره خورده است. امر به معروف و نهی از منکر یعنی: توصیه یکدیگر به کار خیر و پسندیده و بازداشتن هم از انجام کار ناپسند.

۱- مؤمنان ولی یکدیگرند یعنی: نسبت به سرنوشت هم احساس مسئولیت می‌کنند.
۲- همان‌گونه که از سعادت خود لذت می‌برند، کامرانی و خوشبختی دیگران نیز برایشان شورین است.

۳- می‌دانند که رسیدن به سعادت دنیا و آخرت تنها با عمل به دستورات دین امکان پذیر است.

۱- با دین گناه روی خود را برگردانیم و با خطاکار به سدی برخورد کنیم.
۲- در صورتی که خطاکار متوجه نیست، با احترام و مهربانی از او بخواهیم که آن خطا را تکرار نکند.

۳- با دین گناه، محل را ترک کنیم.

چند نکته مهم:
۱- برای حفظ آبروی افراد، تا حد امکان نباید خطاهایشان را در حضور دیگران به آنها بازگو کنیم.
۲- خودمان به آن چه دیگران را به آن توصیه می‌کنیم عمل کنیم و کاری را که نهی می‌کنیم انجام ندهیم.
۳- انجام هر امر به معروف و نهی از منکر، یک موفقیت است.

واژگان تازه

نهی می‌کنند

تنهون:

امر می‌کنند

یأمرون:

آیات قرآنی

مردان و زنان مؤمن، ولی یکدیگرند

[یعنی اینکه] امر به معروف

و نهی از منکر می‌کنند.

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ

يَأْمُرُونَ بِالْعَمْرِ

وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ (توبه: ۷)

پیام قرآنی: مؤمنان در برابر دیگران یک صدا و یک جهت هستند، و احیای را انجام می‌دهند و از حرام دوری می‌کنند.

فعالیت کلاسی

به نظر شما هریک از دلایل بالا برای تذکر ندادن به دیگران تا چه حد قابل پذیرش است؟ به هیچ وجه قابل پذیرش نیست.

سؤال متن

اگر در چنین کشتی‌ای یکی از سرنشینان جایی را که نشسته است به بهانه این‌که جای خودش است، سوراخ کند، سایر سرنشینان چه عکس‌العملی از خود نشان خواهند داد؟ دیگران به این کار اعتراض خواهند کرد، زیرا سرنوشت آنها به هم گره خورده است.

آیا دیگر کسی خواهد گفت که هرکس اختیار جای خود را دارد و با به من چه مربوط است؟ خیر
آیا کسی به بهانه خجالت کشیدن یا ترسیدن بی تفاوت از کنار آن فرد خواهد گذشت؟ خیر، اگر کسی بخواهد قوانین را زیر پا بگذارد، نمی‌توان به راحتی از خطای آن گذشت.

سؤال متن

۱۲۰

اگر هرکس با توجیه و بهانه‌های مختلف از انجام مسئولیت همگانی امر به معروف و نهی از منکر شانه خالی کند، چه اتفاقی در جامعه خواهد افتاد؟ ۱- مردم نسبت به سرنوشت دیگران بی‌تفاوت می‌شوند. ۲- کارهای نادرست و ناپسند در جامعه رواج می‌یابد. ۳- زشتی انجام بسیاری از کارها از بین می‌رود. ۴- تعالیم و دستورات دین در میان مردم فراموش می‌شود. ۵- بر اثر گناه و فساد، رحمت و برکت خداوند برداشته می‌شود. ۶- جامعه مستحق عذاب الهی می‌شود.

فعالیت کلاسی

۱۲۱

اگر نهی از منکر نشود	اگر نهی از منکر بشود
به انجام گناه خود در آن جمع ادامه می‌دهد.	او دیگر این گناه را حداقل در آن جمع انجام نمی‌دهد.
آبروی کسی که از او غیبت شده است در میان جمع از بین می‌رود.	آبروی غیبت شونده در میان جمع حفظ می‌شود.
حاضران در مجلس به شنیدن و انجام گناه عادت می‌کنند.	جمع حاضر در محل به سمت گناه هدایت نمی‌شوند.
سلامت روح و روان حاضران در جلسه به خطر می‌افتد.	سلامت روحی و روانی حاضران حفظ می‌شود.

فعالیت کلاسی

۱۲۳

آیا با این شیوه‌ها می‌توان همواره از انجام گناهان جلوگیری کرد؟ مثلاً آیا می‌توانیم با صحبت کردن با کسی که به خرید و فروش مواد مخدر می‌پردازد و بسیاری را گرفتار اعتیاد می‌کند، او را از تکرار این گناه بزرگ بازداریم؟ پس در چنین زمان‌هایی وظیفه ما چیست و باید چگونه عمل کنیم؟ به تنهایی خیر، در مواردی که نیاز به استفاده از زور است، می‌توان از طریق قانون و پلیس پیگیری نمود.

فعالیت کلاسی

۱۲۴

یک بار دیگر به متکبرهای صورت گرفته و معروف‌های ترک شده در ابتدای درس توجه کنید. به نظر شما راه امر به معروف و نهی از منکر در این موارد چیست؟

- ۱- کسی اجناس بی‌کیفیت را به عنوان کالای مناسب و با کیفیت به مشتریان می‌فروشد.
- ۱- تحقیق اولیه در مورد کیفیت اجناس و قیمت ۲- خرید نکردن ۳- گزارش به سازمان تعزیرات حکومتی
- ۲- خانواده‌ای در جنگل آتش روشن می‌کند.
- ۱- تذکر شفاهی و گوش زد کردن خطرات آن ۲- گزارش به سازمان محیط زیست
- ۳- یکی از دوستانمان در جمع دیگران با تلفن همراه خود با کسی دعوا می‌کند و از الفاظ زشت نیز استفاده می‌کند.
- ۱- تذکر شفاهی ۲- روی برگرداندن
- ۴- دانش‌آموزی به اموال مدرسه و کلاس آسیب می‌زند.
- ۱- تذکر شفاهی مبنی بر نگهداری از اموال مدرسه ۲- گزارش به ناظم مدرسه
- ۵- خودرویی به علت نقص فنی، بیش از حد دود می‌کند و هوا را آلوده می‌کند.
- ۱- تذکر شفاهی در صورت امکان ۲- گزارش به پلیس راهنمایی و رانندگی

خودت را امتحان کن

۱۲۴

۱- آثار منفی ترک امر به معروف و نهی از منکر را بیان کنید. (چهار مورد) ۱- مردم نسبت به سرنوشت دیگران بی‌تفاوت می‌شوند. ۲- کارهای نادرست و ناپسند در جامعه رواج می‌یابد. ۳- زشتی انجام بسیاری از کارها از بین می‌رود. ۴- تعالیم و دستورات دین در میان مردم فراموش می‌شود.

۲- باتوجه به سخن حضرت علی (ع) جایگاه امر به معروف و نهی از منکر را در میان اعمال نیک بیان کنید. همه کارهای نیک مانند قطره در برابر دریایی پهناور و عمیق است.

درباره زندگی یکی از شهدای امر به معروف و نهی از منکر تحقیق کنید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید. شهید غلامرضا زبونی: دانشجوی سال آخر رشته حسابداری در دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال و عضو شورای بسیج این دانشگاه شب جمعه، ۲۳ فروردین سال ۸۶ در خیابان دریا، واقع در چهارراه سعادت آباد هنگام تعقیب سارقین مسلح، توسط یکی از آنان مورد اصابت گلوله قرار گرفت. وی هنگام انتقال به بیمارستان جان به جان آفرین تسلیم کرد و به شهادت رسید.

ارزشیابی مستمر

ارزشیابی مستمر

بله ☐ خیر ☐
بله ☐ خیر ☐

صحیح ☐ غلط ☐
صحیح ☐ غلط ☐

- الف) گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۱)
۱- آیا در امر به معروف و نهی از منکر خود نیز باید عامل آنچه توصیه می کنیم باشیم؟
۲- آیا اگر امر به معروف و نهی از منکر به نتیجه نرسد شکست خورده ایم؟
ب) صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید. (۱)
۳- برای حفظ آبروی افراد نباید خطاهایشان در جمع گفته شود.
۴- امر به معروف و نهی از منکر موجب اصلاح اطرافیان و جامعه می گردد.
ج) گزینه های درست را با علامت X مشخص کنید. (۱)
۵- کدام یک از موارد زیر از آثار ترک امر به معروف و نهی از منکر است؟

- الف) دستورات الهی تقویت می شود.
ب) قوانین الهی و اجتماعی مورد توجه واقع می شود.
ج) تعالیم و دستورات دین در میان مردم فراموش می شود.
د) قوانین اجتماعی ارزشمند می شوند.
کدام مورد جزو شیوه های امر به معروف و نهی از منکر نیست؟
الف) رفتار سرد
ب) ترک مکان مورد نظر
ج) برخورد خوب و مهربان
د) جبر و زور

- د) جاهای خالی را با کلمه های مناسب پر کنید. (۱)
۷- جامعه مانند یک کشتی و مردمان آن همچون
۸- انجام امر به معروف و نهی از منکر، یک
ه) مرتب کنید. (۱)

- ۹- عبارت زیر را مرتب کنید و به حدیثی زیبا از امام کاظم (ع) دست یابید.
الف) و در این صورت بهترین های شما هم اگر دعا کنند
ب) حتما امر به معروف و نهی از منکر بکنید
ج) دیگر مستجاب نخواهد شد
د) وگرنه شرفورترین افراد جامعه بر شما مسلط خواهند شد
و) به سؤال های زیر پاسخ کامل دهید. (۵)
۱۰- امر به معروف و نهی از منکر را تعریف کنید.
۱۱- چرا مؤمنان نسبت به همدیگر مسئولیت بیشتری دارند؟ (چهار مورد)
۱۲- نتیجه گسترش فساد و گناه در جامعه چیست؟
۱۳- چگونه امر به معروف و نهی از منکر موثر واقع می شود؟

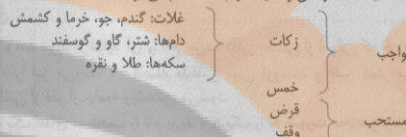
پاسخ ارزشیابی مستمر

- ۱- بله (۵/۵) ۲- خیر (۵/۵) ۳- صحیح (۵/۵) ۴- صحیح (۵/۵) ۵- گزینه ج (۵/۵) ۶- گزینه ج (۵/۵)
۷- سرنشینان کشتی (۵/۵) ۸- موفقیت (۵/۵) ۹- ب، د، الف، ج (هر کدام ۵/۵) ۱۰- توصیه یکندیگر به کار خیر و پسندیده (۵/۵) و بازداشتن هم از انجام کار ناپسند است. (۱) ۱۱- نسبت به سرنوشت هم احساس مسئولیت دارند. (۵/۵)
۲- از کفری و خوشبختی دیگران لذت می برند. (۵/۵) ۳- می مانند سعادت دنیا و آخرت تنها با عمل به دستورات دین است. (۵/۵)
۴- به همین دلیل دیگران را از ترک واجبات و انجام محرمات باز می دارند. (۵/۵) ۱۲- رحمت و برکت خداوند از جامعه برداشته شده (۵/۵) و جامعه مستحق عذاب الهی می گردد. (۵/۵) ۱۳- ۱- به آنچه دیگران را به آن توصیه می کنیم عمل کنیم. (۵/۵)
۲- کاری را که از آن نهی می کنیم انجام ندهیم. (۵/۵)

چکیده درس

- اتفاق یکی از مسئولیت‌های اقتصادی مسلمانان در جامعه است؛ دادن بخشی از اموالی که خداوند به انسان بخشیده است یکی از وظایف مهم و سازنده نسبت به سایر مسلمانان است که با اعطای بخشی از اموال در راه خداوند در قالب‌های زکات، خمس، صدقه و وقف صورت می‌گیرد.
- یکی از راه کارهای دین اسلام برای نجات مردم از فقر اتفاق است.
- خداوند در قرآن کریم همواره انسان‌ها را به بخشش قسمتی از اموالشان به نیازمندان تشویق کرده است که اتفاق نام دارد.
- حکمت اتفاق در توزیع ثروت میان فقرا و جلوگیری از انحصار آن در دست ثروتمندان است.
- ۱- ثروت به دست فقرا می‌رسد
- ۲- فاصله طبقاتی از میان می‌رود
- ۳- گناهان و جرم‌های ناشی از فقر ریشه‌کن می‌شود
- ۴- مردم نسبت به هم مهربان شده و احساس مسئولیت می‌کنند
- ۵- آرامش و امنیت در جامعه حاکم می‌شود

نتایج گسترش اتفاق

- ۱- زکات در اصل به معنای پاک شدن از دل‌ستگی‌ها و آلودگی‌هاست و به نوعی از اتفاق گفته می‌شود که به برخی از دارایی‌های انسان تعلق می‌گیرد.
- زکات فطره: کسی که هنگام غروب شب عیدفطر بالغ و عاقل و هشیار باشد و فقیر هم نباشد، باید برای خود و کسانی که هزینه زندگی‌شان را می‌دهد، به ازای هر نفر سه کیلو گندم یا جو یا برنج و یا هر غذایی را که در طول ماه مبارک رمضان بیشتر از آن استفاده کرده است به مستحق بدهد.
- ۲- خمس: هر مسلمانی که از طریق کار، درآمدی کسب می‌کند پس از صرف هزینه‌های سالانه زندگی خود و خانواده، باید یک پنجم آنچه را که باقیمانده است به عنوان خمس بپردازد.
- اتفاق مال در قالب قرض، فعالیت و کسب و کار را به دنبال دارد.
- وقف: انسان در راه جلب رضایت خداوند مالکیت بخشی از اموال و دارایی‌هایش را از اختیار خود خارج کند و استفاده از آن یا استفاده از درآمد آن را در اختیار دیگران (عموم مردم، فقرا، ایام و...) قرار دهد.

واژگان تازه

یتفقون:	اتفاق می‌کنند	یُخْرُونَ:	غمگین می‌شوند
لاخوف علیهم:	ترسی ندارند	عَلَانَةً:	آشکارا
میراً:	پنهانی		

آیات قرآنی

الَّذِينَ يَتَّقُونَ أَمْوَالَهُم بِالْأَيْدِي وَالْأَنْفُسِ	کسانی که اموال خود را با دستان و جان خود می‌کنند در شب و روز
سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ	به صورت پنهانی و آشکارا پاداششان نزد پروردگارش است
وَلَا يُخْفُونَ عَلَيْهِمْ لَأَهُمْ يُخْرُونَ	نه ترسی دارند و نه عملی می‌شوند

فعالیت کلاسی

به نظر شما علت این اختلاف چیست؟ چرا این وضع در جهان به وجود آمده است؟ علت این مشکل این است که ثروت در دست عده‌ای جمع شده و دیگران از آن محرومند.

فعالیت کلاسی

۱۲۹

در روایت‌هایی که زمان ظهور امام زمان علیه السلام را وصف کرده‌اند، آمده است: در آن دوران، عقل انسان‌ها به نهایت رشد و کمال خود می‌رسد و از سوی دیگر در جامعه فقیری پیدا نمی‌شود. به نظر شما میان این دو (پیدا نشدن فقیر در جامعه و کامل شدن عقل) چه ارتباطی هست؟ هر کس که عاقل باشد و علاقه فکر کند در می‌یابد که ثروت زمانی مفید است که در گردش باشد و همه بتوانند از آن استفاده کنند. نتیجه این تفکر از بین رفتن فقر و تنگدستی از میان مردم است.

فعالیت کلاسی

۱۳۰

به آمار تقریبی تولید سالانه چهار محصول مهم کشاورزی در ایران، توجه کنید: ۱- سبزه میلیارد کیلوگرم گندم، ۲- سه میلیارد کیلوگرم جو، ۳- یک میلیارد کیلوگرم خرما، و ۴- سیصد میلیون کیلوگرم کشمش. به نظر شما اگر فقط زکات این محصولات (که تقریباً حدود هزار میلیارد تومان است) پرداخت شود، چه تغییرات مثبتی در جامعه ایجاد می‌شود؟ به دلیل اینکه محل هزینه‌کرد زکات امور عام المنفعه و کمک به مستحقان است، دیگر فقیری در جامعه باقی نخواهد ماند که بر اثر آن فقر و بی‌دینی نیز از جامعه دینی رخت خواهد بست.

خودت را امتحان کن

۱۳۶

- ۱- اتفاق را تعریف کنید و سه مورد از فواید آن را نام ببرید. دادن بخشی از اموالی که خداوند به انسان بخشیده است، ثروت به دست فقرا نیز می‌رسد ۲- فاصله طبقاتی میان ثروتمند و فقیر کمتر می‌شود ۳- بخش زیادی از گناهان و جرم‌های ناشی از فقر از جامعه ریشه‌کن می‌شود.
- ۲- یک اتفاق واجب و یک اتفاق مستحب را نام ببرید و هریک را به صورت مختصر توضیح دهید. اتفاق واجب مانند زکات: در اصل به معنای پاک شدن از دل‌بستگی‌ها و آلودگی‌هاست و به نوعی از اتفاق گفته می‌شود که به برخی از دارایی‌های انسان تعلق می‌گیرد. اتفاق مستحب مانند وقف: انسان در راه جلب رضایت خداوند مالکیت بخشی از اموال و دارایی‌هایش را از اختیار خود خارج نماید و استفاده از آن یا استفاده از درآمد آن را در اختیار دیگران (عموم مردم، فقرا، ایتام و...) قرار دهد.
- ۳- زکات به چه چیزهایی تعلق می‌گیرد؟ آنها را نام ببرید. ۱- غلات (گندم، جو، خرما و کشمش) ۲- دام‌ها (شتر، گاو و گوسفند) ۳- سکه (طلا و نقره)
- ۴- خمس به چه کسی پرداخت می‌شود و در چه راه‌هایی هزینه می‌شود؟ به حاکم اسلامی یا مرجع تقلید پرداخت می‌شود و در راه آشنا کردن مردم با معارف دینی، در کشورهای اسلامی، تربیت دانشمندان علوم دینی، تألیف و توزیع کتاب‌های دینی و... هزینه می‌شود.

پیشنهاد

۱۳۶

با مراجعه به پدر و مادر خود چند مورد از موقوفات شهر خود را پیدا کنید و در کلاس برای هم کلاسی‌هایتان معرفی کنید. املاک زراعی، اراضی شهری، دکان‌ها، منازل، اتومبیل، سپرده‌های ثابت بانکی، سهام کارخانه‌ها، بیمارستان، آسیاب، قنات، موتور چاه آب، چاه آب، باغ‌ها، کتب خطی و چاپی و مجموعه‌های هنری

ارزشیابی مستمر

الف) گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۱ نمره)

- ۱- آیا پرداخت زکات فقط موجب مصونیت مال از نابودی است؟
- ۲- آیا به زیور آلات مصرفی خانم‌ها خمس تعلق می‌گیرد؟
- ب) صحیح و غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید. (۵/۵)
- ۳- اتفاق یعنی تمام اموال خود را در راه خداوند دهیم.
- ۴- معیار زمانی پرداخت خمس، سال شمسی است.
- ج) گزینه‌های درست را با علامت X مشخص کنید. (۱)
- ۵- اتفاق به چند نوع تقسیم می‌شود؟

الف) واجب و مستحب ب) زکات و خمس ج) قرض الحسنه و وقف د) زکات و وقف

۶- کدام گزینه از شرایط پرداخت زکات فطریه نیست؟

- (الف) بلوغ (ب) عقل (ج) فقیر بودن (د) فقیر نبودن

(د) جایز است که با کسب‌های مناسب کامل کنند.

۷- حکمت انفاق توزیع میان فقر است.

۸- برای صدقه دادن ده ثواب و برای قرض دادن ثواب قرار داده شده است.

هنا مرتب کنید.

۹- عبارت زیر را مرتب کنید و به حدیثی زیبا از پیامبر اکرم (ص) دست یابید.

(الف) و فرزند صالحی که برایش دعا می‌کند.

(ب) تمامی اعمال او قطع می‌شود به جز سه عمل

(ج) هنگامی که انسان مؤمن از این دنیا می‌رود

(د) صدقه جاریه، علمی که از خود به یادگار گذاشته

۱۰- به چه دارایی‌هایی زکات تعلق می‌گیرد؟

۱۱- چرا انفاق مال در قالب قرض، فعالیت و کسب و کار را به دنبال دارد؟

۱۲- وقف را تعریف کنید.

۱۳- چهار مورد از امور مصرفی وقف را نام ببرید.

پاسخ ارزشیابی مستمر

- ۱- خیر (۵/۲۵) ۲- خیر (۵/۲۵) ۳- غلط (۵/۲۵) ۴- غلط (۵/۲۵) ۵- گزینه الف (۵/۵) ۶- گزینه د (۵/۵)
- ۷- ثروت (۵/۵) ۸- هجده (۵/۵) ۹- ج، ب، د، الف (هر کدام (۵/۲۵)) ۱۰- ۱- غلات (۵/۵) ۲- دامها (۵/۵)
- ۳- سکه‌ها (۵/۵) ۱۱- زیرا کسی که صدقه می‌گیرد به فکر بازگرداندن آن نیست (۵/۵) اما قرض گیرنده باید کار کند تا مبلغ قرض را برگرداند. (۱) ۱۲- انسان در راه جلب رضایت خداوند (۵/۵) بخشی از اموال و دارایی‌هایش را از اختیار خود خارج نماید (۵/۵) و استفاده از آن یا استفاده از درآمد آن را (۵/۵) در اختیار دیگران (عموم مردم، فقراء، ایتام و...) قرار دهد. (۵/۵) ۱۳- ۱- ساختن مساجد (۵/۲۵) ۲- کتابخانه‌های عمومی (۵/۲۵) ۳- مدارس و دانشگاه‌ها (۵/۲۵)
- ۴- بیمارستان‌های عمومی (فقراء کاملاً رایگان ملوا می‌شوند). (۵/۲۵)

۱۳ انقلاب اسلامی ایران

پیکره در سبز

- جهاد در راه خداوند یکی از توفیقات بزرگی است که برای برخی از انسان‌ها فراهم می‌شود.
- قبل از انقلاب اسلامی کشورهای مانند روسیه، آمریکا، انگلیس و سایر کشورهای استعمارگر مناطقی از ایران را یا به کشوری جدید تبدیل کردند و یا به کشور دیگری ضمیمه کردند.
- بر اثر انقلاب اسلامی، ایران به پیشرفت‌های علم و فناوری دست یافت و ملت‌های محروم از آن‌گو گرفتند.
- زورگویان در گام اول طرح تحریم ایران را به تصویب سازمان ملل رساندند و در گام دوم جنگ ایران و عراق را به راه انداختند و در گام‌های بعدی به ترور، بمب گذاری، تفرقه افکنی، تلاش برای کودتا و ایجاد جنگ داخلی و... پرداختند.
- قوی‌ترین و آخرین و مخرب‌ترین سلاح استعمارگران شیخون فرهنگی است که هدفی جز نابودی باورهای دینی مردم و دور کردن آنها از اسلام را دنبال نمی‌کند.

واژگان تازه
لاعنوا:
الاعلون:
سست نشوید
برترید

لایزالون:
یردکم:
استقاموا:
پیوسته
برگردانند
بتوانند

آیات قرآنی

و سست نشوید و غمگین نباشید

وَأَنْتُمْ أَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (آل عمران، ۱۳۹) [زیرا که] شما برترید اگر ایمان داشته باشید

پیام قرآنی: خداوند مؤمنین را امر می‌کند در جهاد سستی نکنند و غم نخورند که سرانجام آنان پیروز است.

وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُوكُمْ

و آنان پیوسته با شما می‌جنگند

حَتَّى يَرْفُوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنْ أَسْتَفَاعُوا (بقره، ۲۱۷) تا آنکه بتوانند شما را از دین‌تان برگردانند

پیام قرآنی: هدف نهایی کافران این است که شما از دین اسلام سربرگردانید (مرتد شوید).

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا

و سست نشوید و غمگین نباشید

وَأَنْتُمْ أَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (آل عمران، ۱۳۹)

وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُوكُمْ

و آنان پیوسته با شما می‌جنگند

حَتَّى يَرْفُوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنْ أَسْتَفَاعُوا (بقره، ۲۱۷)

پیام قرآنی: هدف نهایی کافران این است که شما از دین اسلام سربرگردانید (مرتد شوید).

سؤال متن

وضعیت ایران را در دو قرن گذشته با جنگ تحمیلی علیه ایران در دوران هشت سال دفاع مقدس مقایسه کنید: به نظر شما دشمنان این بار هم به هدف خود رسیدند؟ در نبردهای گذشته همواره قسمت‌هایی از ایران بزرگ جدا شد اما در جنگ ایران و عراق چنین اتفاقی نیفتاد و حتی ایران به داخل خاک عراق وارد شد. به نظر شما علت در چیست؟ روحیه ایرانی - اسلامی که وقتی در کنار هم قرار گرفتند قدرت مضاعفی به ایرانیان عطا کردند.

فعالیت کلاسی

به نظر شما ابر قدرت‌هایی که سال‌ها به استثمار ملت‌های محروم پرداخته‌اند، آیا حاضرند به راحتی از ثروت‌های این کشورها چشم‌پوشی کنند؟ فکر می‌کنید آنها چه برنامه‌ای برای ادامه غارتگری در کشور ما دارند؟ خیر، آنان می‌خواهند سایر ملت‌ها پیوسته وابسته آنان باشند تا بتوانند محصولات خود را به ایشان داده و ثروت آنان را چپاول کنند و از روش‌های آنان برای دستیابی به این هدف تحریم، جنگ و... است.

سؤال متن

به نظر شما دشمنی که ما را در همه عرصه‌های اقتصادی، سیاسی و علمی تحریم کرده است، چرا حاضر به تحریم فیلم‌ها و برنامه‌های ماهواره‌ای خود نشده است و آنها را رایگان در اختیار ما قرار می‌دهد؟ زیرا می‌داند اگر مسلمانان به دستورات اسلام مانند حفظ حجاب و پاکدامنی عمل کنند، شکست دادن آنها بسیار دشوار خواهد بود. پس تمام تلاش خود را به کار می‌بندند تا آنها را از تعلیمات حکیمانه اسلام دور نگه دارند.

فعالیت کلاسی

یک بار دیگر نقشه‌های بیگانگان را برای شکست ایران اسلامی، مرور کنید و درباره راه‌های مقابله با این نقشه‌ها با دوستان در کلاس گفت‌وگو کنید. ۱- استادگی و پایداری ملت ایران ۲- گرایش به تشیع و درس آموزی از مکتب عاشورا ۳- تقویت ایمان به خداوند و...

خودت را امتحان کن

۱- ثمرات انقلاب اسلامی ایران را به صورت خلاصه بیان کنید. ۱- قدرت اول نظامی منطقه و دارای امن‌ترین آسمان منطقه ۲- قرار گرفتن جزو چهار کشور موفق در شبیه‌سازی حیوانی ۳- دومین کشور برتر دنیا در تحقیقات مغز و نخاع و جزو ده کشور دنیا از نظر پیوند اعضای بدن ۴- قرار گرفتن جزو ده کشور صاحب چرخه کامل فضایی ۵- سومین کشور سد ساز دنیا و سومین کشور از نظر رشد شبکه برق ۶- قرار گرفتن جزو ده کشور برتر دنیا در علوم نانو تکنولوژی ۷- قرار گرفتن جزو بیست کشور سازنده ناوشکن در دنیا ۸- دارنده رکورد سریع‌ترین اژدر دنیا (۱۰۰ متر در ثانیه)

۲- چند نمونه از اقدامات ابر قدرت‌ها برای شکست جمهوری اسلامی ایران را توضیح دهید. ۱- طرح تحریم ایران ۲- تحمیل جنگ ایران و عراق ۳- ساخت بازی‌های رایانه‌ای مخرب ۴- تولید فیلم‌های ضد ایرانی و ضد اسلامی و...

- ۳- خطرناک‌ترین سلاح دشمن در جنگ علیه انقلاب اسلامی ایران چیست؟ توضیح دهید. جنگ نرم یا شبیخون فرهنگی. آنان به خوبی دریافته‌اند که جنگ‌های نظامی علاوه بر هزینه‌های بسیار زیاد، باعث نفرت ملت‌ها نیز می‌گردد و این مسأله ادامه کارشان در کشورهای دیگر را مشکل می‌کند. به همین دلیل آنها برای به زانو درآوردن ملت‌ها، راهکار جدیدی به نام شبیخون فرهنگی را در پیش گرفته‌اند.
- ۴- هدف اصلی دشمنان را از اجرای نقشه‌های مختلف در کشورهای اسلامی بیان کنید. نابودی باورهای دینی مردم و دور کردن آنها از اسلام.

آرژشیایی مستمر

(الف) گزینه صحیح را انتخاب کنید. (۱ نمره)

- ۱- آیا بالاترین رشد تولید علم منطقه متعلق به ایران است؟
☐ بله ☐ خیر
- ۲- آیا ایجاد تفرقه بین مردم و مسئولان کشور بخشی از جنگ نرم علیه ملت ایران است؟
☐ بله ☐ خیر
- ۳- عملیات استعماری در ایران بیشتر توسط روسیه، انگلیس و آمریکا انجام می‌شده است.
☐ صحیح ☐ غلط
- ۴- گام دوم غارتگران برای غلبه بر مردم ایران محاصره اقتصادی بود.
☐ صحیح ☐ غلط
- (ج) گزینه‌های درست را با علامت % مشخص کنید. (۱)
- ۵- کدام عامل موجب شده ملت‌های محروم از انقلاب اسلامی الگو بگیرند؟
 (الف) رشد علمی (ب) پیشرفت‌های عظیم (ج) رشد نظامی (د) نظام اسلامی
- ۶- وعده خادوند به مؤمنان کدام یک از گزینه‌های زیر است؟
 (الف) آزادی (ب) پیروزی (ج) توانایی علمی (د) قدرت نظامی
- (د) چنانچه‌ای خالی را با کلمات‌های مناسب کامل کنید. (۱)
- ۷- تنها کشور مستقلی که خود به تکنولوژی هسته‌ای دست یافته ... است.
 و احساس عزت و بزرگی در ملت ایران است.
- ۸- بالاترین پیشرفت‌های ایران زنده شدن روحیه ...
 (ه) مرتب کنید. (۱)
- ۹- عبارت زیر را مرتب کنید و به حدیثی زیبا از امام علی (ع) دست باید.
 (الف) بزرگتر از پاداش انسان عقیق و پاکدامنی نیست.
 (ب) که قدرت انجام گناه را دارد. ولی خود را آلوده نمی‌کند.
 (ج) انسان پاکدامن نزدیک است فرشته‌ای از فرشته‌ها شود
 (د) پاداش مجاهد شهید در راه خدا.
- (و) به سؤال‌های زیر پاسخ کامل دهید. (۵)
- ۱۰- دو روش مرسوم گذشته برای تجزیه ایران چه بوده است؟
- ۱۱- چهار مورد از ثمرات انقلاب اسلامی ایران را بیان کنید.
- ۱۲- خطرناک‌ترین سلاح دشمن در جنگ علیه انقلاب اسلامی چیست؟ توضیح دهید.

پاسخ آرژشیایی مستمر

- ۱ بله (۵/۵) ۲ بله (۵/۵) ۳ صحیح (۵/۵) ۴ غلط (۵/۵) ۵ گزینه ب (۵/۵) ۶ گزینه ب (۵/۵)
- ۷ ایران (۵/۵) ۸ خودباوری (۵/۵) ۹ د، الف، ب، ج (هرکدام (۵/۲۵)) ۱۰ ۱- مناطق جدا شده تبدیل به کشوری جدید می‌شده است. (۵/۵) ۲- مناطق جدا شده به کشوری دیگر ضمیمه می‌شده است. (۵/۵) ۱۱ ۱- دارند
- ۲- جزو هشت کشور صاحب چرخه کامل فضایی (۵/۵) ۳- جزو کشور برتر دنیا در علوم نانو تکنولوژی (۵/۵) ۴- قدرت اول نظامی منطقه و دارای امن‌ترین آسمان منطقه (۵/۵) ۱۲ آنان به خوبی دریافته‌اند که جنگ‌های نظامی علاوه بر هزینه‌های بسیار زیاد، باعث نفرت ملت‌ها نیز می‌گردد. (۵/۵) و این مسأله ادامه کارشان در کشورهای دیگر را مشکل می‌کند. (۵/۵) به همین دلیل آنها برای به زانو در آوردن ملت‌ها، راهکار جدیدی به نام شبیخون فرهنگی یا جنگ نرم را در پیش گرفته‌اند. (۵/۵)

نکته: در سوره

- جهاد یکی از توفیقات بزرگی است که برای برخی از انسان ها فراهم می شود.
- کلمه جهاد در زبان عربی به معنای تلاش و کوشش است، اما در فرهنگ اسلامی به معنای مبارزه (جنگ) مسلحانه با دشمنان اسلام است.

- انواع جهاد
- ۱- دفاعی: در صورت حمله دشمنان بر همه مسلمانان واجب است که با تمام توان به دفاع برخیزند. مثل: جنگ احد، احزاب
 - ۲- ابتدایی: مبارزه با حاکمان زورگو به فرمان پیامبر یا ولی امر مسلمین، مثل: نبرد با سپاه روم
- اگر کشوری در اوج آمادگی و مهارت های نظامی باشد، هیچ بیگانهای خیال حمله به این کشور را در سر نخواهد داشت

بایعتم:	دادوستدی که کرده اید	واژگان تازه
وعداً:	وعدہ	اعدوا:
الفوز:	پیروزی	رباط:
		اتفاق کنید

۱۵۱

آیات قرآنی

أَنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ هُمْ أَحْبَبُوا لِقَاءَ اللَّهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا عَلَيْهِ حَقٌّ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبِشِرُوا بِهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (النحل: ۱۱۰)

ترجمه: خداوند از مؤمنان، جان ها و اموالشان را خرد (در برابرش) بچشت برای آنگاه باشد (برای این آنگاه نیر) در راه خدا بیکار می کنند، می کشند و کشته می شوند. این (موضوع) وعده حق خداوند در تورات و انجیل و قرآن است و چه کسی از خدا به عهدش وفادارتر است؟! پس بشارت باد بر شما، به داد و ستدی که با خدا کرده اید و این است آن پیروزی بزرگ! بایعتم: خداوند تعهد کرده که به ای جهاد هائی و جانی، بچشت را به جهاد کوارج ارزانی کند.

وَأَعْدُوا لَهُمْ مَا اسْتَغْنَوْا مِنْ قُرْبَىٰ وَ مِنْ رِجَالٍ أُخْلِفُوا تَرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ (انفال: ۶۰)

ترجمه: و هر آنچه در توان دارید، برای مقابله با آنها آماده کنید از قبیل نیرو و اسب های وریزه تا با این کار، دشمن خدا و دشمن خودتان را بترسانید.

بایعتم: تا می توانید نیروی جنگی همیا کنید تا دشمن از شما در بیم بيفتد (دشمنان آشکار و پنهان) و جرات تجاوز به خود راه ندهد.

سؤال متن

به نظر شما وظیفه مؤمنان در این زمان ها چیست؟ مبارزه (جنگ) با دشمنان اسلام

فعالیت کلاسی

- معین کنید که هریک از نمونه های زیر به کدام یک از انواع جهاد مربوط اند.
- ۱- جهاد مردم فلسطین با اشغالگران صهیونیست: جهاد ابتدایی
 - ۲- جهاد مأموران نیروی انتظامی با اشرار و قاچاقچیان مسلح: جهاد دفاعی
 - ۳- مبارزه مأموران نیروی انتظامی با منافقین تروریست در کشور: جهاد دفاعی
 - ۴- جنگ هشت ساله ایران در برابر ارتش صدام: جهاد دفاعی
 - ۵- جهاد مردم مظلوم یمن در برابر حملات وحشیانه سعودی ها: جهاد دفاعی

اگر دشمنان به صورت ناگهانی به کشور اسلامی ما حمله کنند، چه کسانی می‌توانند به دفاع از اسلام برخیزند و در این عبادت بزرگ شرکت کنند؟ همهٔ مسلمانان، مرد و زن و پیر و جوان

❶ افرادی که هیچ مهارتی در فنون رزمی و جنگی ندارند، چگونه می‌توانند در برابر دشمنان ایستادگی کرده و آنان را شکست دهند؟ در پشت جبهه به امور پشتیبانی رزمندگان بپردازند.

دشمنان در چه زمانی به خود جرات می‌دهند به کشوری اسلامی حمله کنند؟ در زمانی که احساس کنند کشور مقابل از آمادگی و مهارت نظامی برخوردار نیست.

با دوستانتان در کلاس گفت‌وگو و بررسی کنید و بگویید که ما برای بالا بردن توان دفاعی خود در دیای امروز، باید چه آموزش‌هایی را فرا بگیریم؟ ۱- ایمان ۲- یادگیری فناوری‌های جدید در زمینه‌های موشکی، نظامی و دفاعی

۱- اگر مردم کشوری که مورد تهاجم دشمنان قرار گرفته‌اند، از کشور خود دفاع نکنند، چه سرنوشتی در انتظار آنان خواهد بود؟ هرگونه سستی و کوتاهی در دفاع از میهن اسلامی، گناهی نابخشودنی خواهد بود که عذاب الهی را در پی خواهد داشت.

۲- جهاد دفاعی در چه زمان و بر چه کسانی واجب است؟ وقتی کشور اسلامی مورد حملهٔ دشمنان قرار می‌گیرد، بر همهٔ مسلمانان مرد و زن، پیر و جوان واجب است با آنچه در توان دارند، به دفاع از کشور اسلامی برخیزند.

۳- اگر در جامعهٔ اسلامی، عده‌ای به مبارزه با نظام اسلامی بپردازند و امنیت مردم را به خطر بیندازند، مسلمانان چه وظیفه‌ای دارند؟ مرحلهٔ اول: رهبر با مدارا و ملایمت به ارشاد آنان می‌پردازد و در صورت توبه و بازگشت، جامعهٔ اسلامی آنها را می‌پذیرد. مرحلهٔ دوم: با دستور ولی فقیه، مجتهدان به جهاد و مقابله با این افراد برمی‌خیزند و خطر را دور می‌کنند.

۴- باتوجه به فرموده پیامبر (ص) توضیح دهید که آیا در جهاد با دشمنان اسلام، پاداش خداوند تنها برای کسانی است که در میدان جنگ به مبارزه با دشمنان مشغول‌اند؟ خیر، کسانی که امور پشتیبانی را انجام می‌دهند نیز از پاداش الهی بهره‌مند می‌شوند، مانند کسی که تیر را می‌سازد و کسی که تیر را به رزمندگان می‌رساند.

اوشیایی مستمر

الف) گزینهٔ صحیح را انتخاب کنید. (۱ نمره)

۱- آیا جنگ‌های احد و خندق جهاد ابتدایی به حساب می‌آیند؟

☐ بله ☐ خیر

۲- آیا اسلام مردم را در پذیرش دین آزاد گذاشته است؟

☐ بله ☐ خیر

ب) صحیح و غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید. (۱)

۳- انسان‌های زیاده‌خواه به جنگ و تجاوز روی می‌آورند.

☐ صحیح ☐ غلط

۴- حاکمان زورگو طبق آیات قرآن هواداران طاغوت هستند.

☐ صحیح ☐ غلط

ج) گزینه‌های درست را با علامت X مشخص کنید. (۱)

۵- در فرهنگ اسلامی به انسان‌های بی‌ایمان و زیاده‌خواه چه می‌گویند؟

الف) باطل ب) طاغوت ج) یافی د) سرکش

۶- چند آیه از قرآن کریم به مساله جهاد اختصاص دارد؟

الف) ۲۰۰ آیه ب) ۱۱۰ آیه ج) ۱۰۰ آیه د) ۲۲۰ آیه

د) جاهای خالی را با کلمهٔ مناسب کامل کنید. (۱)

۷- کلمهٔ جهاد در زبان عربی به معنی و کوشش است.

۸- دشمنان برای تضعیف جبههٔ حق، مسلمانان را به و جنگ افروزی متهم می‌کنند.

هـ) مرتب کنید. (۵/۲۵)

۹- عبارت‌های زیر را مرتب کنید و به سخنی زیبا از پیامبر اکرم (ص) دست یابید.

الف) خداوند بلند مرتبه سه نفر را به واسطه

ب) سوارکاری و تیراندازی کنید.

ج) یک تیر به بهشت می‌برد.

و) به سوال‌های زیر پاسخ دهید. (۵/۲۵)

۱۰- جهاد را تعریف کنید؟

۱۱- چرا کسی که با دستور خداوند به جهاد با دشمنان برمی‌خیزد، همواره پیروز است؟

۱۲- طبق حدیث پیامبر سه نفر بر اثر ساخت تیر به بهشت می‌روند. آنها را نام ببرید.

۱۳- انواع جهاد را نام ببرید؟

پاسخ ارزشیابی مستمر

۱ خیر (۵/۵) ۲ بله (۵/۵) ۳ صحیح (۵/۵) ۴ غلط (۵/۵) ۵ گزینه الف (۵/۵) ۶ گزینه ج (۵/۵) ۷ تلاش (۵/۵) ۸ خشونت طلبی (۵/۵) ۹ ب، الف، ج (هر کدام ۵/۲۵) ۱۰ مبارزه (جنگ) مسلحانه با دشمنان اسلام را جهاد می‌گویند. (۱) ۱۱ ۱- زیرا اگر دشمن را شکست دهد و خودش سالم بازگردد، علاوه بر افتخار و سربلندی، مغفرت و پاداش خداوند در انتظار اوست. (۱/۲۵) ۲- اگر در جنگ با دشمن شهید شود، به مقامی دست می‌یابد که نزد خداوند با هیچ مقام دیگری قابل مقایسه نیست (۱) ۱۲ ۱- مسلمانی که تیر را می‌سازد (۵/۵) ۲- مسلمانی که برای رضای خداوند تیرها را تهیه می‌کند و به دست رزمندگان می‌رساند. (۵/۵) ۳- رزمندگانی که تیر را در راه خداوند به سوی دشمن پرتاب می‌کنند. (۵/۵) ۱۳ ۱- جهاد دفاعی (۵/۲۵) ۲- جهاد ابتدایی (۵/۲۵)

سؤالات امتحانی

آزمون وی، به (نوبت اول)

الف) گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید.

۲

☐ خیر
☐ بله
☐ خیر
☐ بله
☐ خیر
☐ بله

۱- آیا اسلام شناسان واقعی پیرو سخنان معصومند؟

۲- آیا کامل‌ترین دین اسلام است؟

۳- آیا پیامبران به دین‌های مختلف دعوت می‌کردند؟

۴- آیا شناخت باید به مرحله ایمان برسد؟

ب) صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید.

☐ غلط
☐ صحیح
☐ غلط
☐ صحیح
☐ غلط
☐ صحیح

۵- در تعالیم مسیحیت و یهود نیز اعتقاد به نجات بخش به چشم می‌خورد.

۶- همه پیامبران جز پیامبر اکرم (ص) بر دینی غیر اسلام بوده‌اند.

۷- میان ایمان و عمل رابطه دو سویه برقرار است.

۸- تفکر در کتاب خلقت یکی از راه‌های شناخت خداست.

ج) گزینه‌های درست را با علامت X مشخص کنید.

۹- کدام گزینه جزو وظایف منتظران مورد نظر امام رضا(ع) نیست؟

(د) خوش رفتاری

(ج) همسایه‌داری

(ب) صبر

الف) دعا برای ظهور

۱۰- بالاترین درجه رشد معنوی مربوط به کدام پیامبر است؟

(د) حضرت آدم

(ج) حضرت محمد(ص)

(ب) حضرت عیسی

الف) حضرت موسی

۱۱- احساس بهبودگی چه زمانی ایجاد می‌شود؟

(د) نبود هدف

(ج) نبود هدف والا

(ب) نبود پیامبران

الف) نبود ایمان

تلاشی در مسیر موفقیت

- ۱۲- معنای «حمد» کدام یک از گزینه‌های زیر است؟
 (الف) شکرگزاری (ب) ستایش (ج) پاک دانستن (د) منزّه دانستن
 (د) جاهای خالی را با کلمه مناسب پر کنید.
 ۱۳- خداوند در قرآن کریم مردم را از مراجعه به نهی کرده است.
 ۱۴- یاری امام زمان (عج) یعنی یاری و این کار مخصوص دوران ظهور نیست.
 ۱۵- پیامبران الهی با وجود مشکلات در برابر تمامی آنها می‌کردند
 (ه) عبارت‌های زیر را مرتب کنید و به سختی زیبا از معصومین (ع) دست یابید.
 ۱۶-
 (الف) آنان که حافظان دین و رازداران او هستند (ب) لحظه‌ای سر بر شتافتم
 (ج) می‌دانند که هرگز از فرمان خدا و پیامبرش (د) از اصحاب حضرت محمد (ص)
 ۱۷-
 (الف) در وقت آن محافظت کند (ب) تا زمانی که مؤمن بر نمازهای پنج‌گانه
 (ج) از او در هراس است (د) شیطان پیوسته
 (و) به سؤال‌های زیر پاسخ کامل دهید.
 ۱۸- با توجه به حدیث امام صادق (ع) ویژگی‌های راهنمایان مردم را در عصر غیبت بیان کنید.
 ۱۹- حضرت مهدی (عج) چگونه نزدیک به ۱۲ قرن عمر کرده است؟
 ۲۰- کل محتوای قرآن که در سه گروه دسته‌بندی شده را به صورت مختصر بیان کنید.
 ۲۱- سه مورد از ویژگی‌های اصلی پیامبران را نام ببرید.
 ۲۲- دین را تعریف کنید.
 ۲۳- چرا انسان در این دنیا پس از رسیدن به آرزویش، پس از مدتی دلزده می‌شود؟
 ۲۴- صفات نبوتی و سلبی را تعریف کنید و برای هر یک دو مثال بزنید.

پایخ سؤالات استثنائی

۱۶ د، الف، ج، ب (۱)	۱ بله (۵/۵)
۱۷ ب، الف، د، ج (۱)	۲ بله (۵/۵)
۱۸ ۱- فقیه پرهیزکار (۵/۵) ۲- حافظ دین خود (۵/۵)	۳ خیر (۵/۵)
۳- رفتار بر خلاف هوای نفس خود (۵/۵) ۴- مطیع دستور خداوند (۵/۵)	۴ بله (۵/۵)
۱۹ با توجه به آیات قرآن کریم، داشتن عمر طولانی برای یک انسان، غیرممکن نیست مانند طول عمر حضرت نوح (۱) و از نظر دانش پزشکی نیز داشتن عمر طولانی امر ناممکن نیست. اگر کسی بتواند مسائل بهداشتی و تغذیه‌ای را به خوبی مراعات کند، از عمر طولانی برخوردار خواهد شد. (۱)	۵ صحیح (۵/۵)
۲۰ ۱- آفریننده جهان خدای یگانه است و جز او هیچ خدایی وجود ندارد. (۵/۵) ۲- تنها راه رستگاری انسان‌ها، در عمل کردن به دستورات اوست و راه دیگری وجود ندارد. (۵/۵) ۳- خداوند روزی تمام آسمان‌ها و زمین را برخواهد چید و در	۶ غلط (۵/۵)
	۷ صحیح (۵/۵)
	۸ صحیح (۵/۵)
	۹ گزینه الف (۵/۵)
	۱۰ گزینه ج (۵/۵)
	۱۱ گزینه ج (۵/۵)
	۱۲ گزینه ب (۵/۵)
	۱۳ طاغوت (۵/۵)
	۱۴ دین خدا (۵/۵)
	۱۵ صبر (۵/۵)

۲۳- زیرا هیچ خواسته‌ای نمی‌تواند جای خواسته اصلی قلب را که همان رسیدن به خداست بگیرد. (۱)	قیامت با حسابرسی به کار بندگانش، نیکوکاران را به بهشت و گناهکاران را به جهنم خواهد فرستاد. (۵/۵)
۲۴- ۱- صفات ثبوتی جنبه کمالی دارند مثل قدرت، علم (۱) ۲- صفات سلبی از نقص ناشی می‌شوند، مانند جهل، خستگی (۱)	۲۱- ۱- تسلیم در برابر امر خداوند (۵/۵) ۲- استقامت و پایداری در راه خدا (۵/۵) ۳- پیروی نکردن از عقاید باطل و مبارزه با آنها (۵/۵)
	۲۲- دین همان برنامه زندگی مادی و معنوی و دنیوی و اخروی انسان‌هاست. (۵/۵)

نوازش استغاثی	آزمون: خردادماه (نوبت دوم)
---------------	----------------------------

الف) گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید	۱/۵
۱- آیا ایمان، اعتماد و باور قلبی به یک موضوع و یا حقیقت است؟	بله ☐ خیر ☐
۲- آیا قرآن برای مؤمنان شفا و رحمت است؟	بله ☐ خیر ☐
۳- آیا اعتقاد به ظهور منجی اختصاص به شیعیان دارد؟	بله ☐ خیر ☐
ب) صحیح و غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید	۱/۵
۴- خداوند مجازات کننده هم هست.	صحیح ☐ غلط ☐
۵- عمل به دستورات الهی موجب تقویت قلب می‌شود.	صحیح ☐ غلط ☐
۶- پیامبران تحریف‌های ایجاد شده را اصلاح می‌کردند.	صحیح ☐ غلط ☐
ج) گزینه‌های درست را با علامت X مشخص کنید	۱/۵
۷- کدام یک از گزینه‌های زیر به دو موضوع اساسی پیامبران اشاره دارد؟	الف) امامت - عدالت ب) توحید - معاد ج) امامت - نبوت د) توحید - نبوت
۸- کدام مورد جزو ویژگی‌های پیامبران نیست؟	الف) تسلیم در برابر امر خداوند ج) معرفی نمودن پیامبر بعد از خود ب) استقامت و پایداری در راه خدا د) پیروی نکردن از عقاید باطل و مبارزه با آنها
۹- موانع بزرگ امامان معصوم (ع) در اجرای دستورات الهی چه بود؟	الف) دشمنان تشیع - مردم نادان ج) حاکمان و مردم منفعت طلب ب) محدودیت امامان - قدرت حاکمان د) حاکمان زورگو - مردم ترسو
د) جاهای خالی را با کلمه مناسب پر کنید	۱/۵
۱۰- یکی از راه‌های که برای شناخت صفات خداوند وجود دارد..... در کتاب خلقت است.	
۱۱- پاسداری از دین به صورت دفاع در صحنه نبرد و دفاع..... است.	
۱۲- خداوند حکیم با آخرین و بهترین فرستاده خود پیامی بنام..... فرستاد.	
هـ) مرتب کنید	۱
۱۳- عبارت زیر را مرتب کنید و به سخنی زیبا از امام علی (ع) دست یابید.	
الف) از دوستی با افراد فاسد بهره‌یز	ب) در حالی که تو از آن بی‌خبری
ج) که وجودت ناخودآگاه	د) ناپاکی و بدی را از آنان می‌رباید.

۱۴- ستاره خورشید یکی از ستاره‌های کهکشان راه شیری است.

۱۵- شکل کهکشان راه شیری، مارپیچی است.

۱۶- سطح کره زمین را خشکی‌ها و آب‌ها پوشانده است.

۱۷- موقعیت قرار گرفتن یک پدیده روی کره زمین موقعیت مکانی آن پدیده است.

۱۸- استوا دایره بزرگ فرضی است که زمین را به دو قسمت مساوی شمالی و جنوبی تقسیم می‌کند.

۱۹- مدارها دایره‌های فرضی هستند که به موازات استوا کشیده می‌شوند.

۲۰- مدارها از ۰ تا ۹۰ درجه شمالی و جنوبی درجه‌بندی می‌شوند.

۲۱- به دایره‌های فرضی که از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده‌اند، نصف‌النهار گویند.

۲۲- نصف‌النهار مبدأ (گرنویچ) خط فرضی است که کره زمین را به دو قسمت شرقی و غربی تقسیم می‌کند.

۲۳- نصف‌النهارها از ۰ تا ۱۸۰ درجه غربی و ۱۸۰ درجه شرقی درجه‌بندی می‌شوند.

۲۴- هر نقطه از کره زمین بر روی یک مدار و یک نصف‌النهار قرار دارد که به آن مختصات جغرافیایی می‌گویند.

۲۵- به فاصله هر نقطه با نصف‌النهار مبدأ طول جغرافیایی می‌گویند.

۲۶- به فاصله هر نقطه با خط استوا عرض جغرافیایی می‌گویند.

فقالبت

۱- زمین و سه ستاره دیگر درونی منظومه خورشیدی (تیر، زهره، بهرام) چه تفاوت‌هایی دارند؟ ۱۲- از نظر فاصله تا خورشید ۲- گازها با چو موجود در آنها ۳- تعداد قمر ۴- حجم ۵- مدت زمان چرخش به دور خورشید

۲- سه تفاوت سیاره‌های درونی و بیرونی منظومه خورشیدی را بیان کنید (مدار گردش، جنس و ترکیب، قمر، ۱- تعداد قمرهای سیاره‌های بیرونی بیشتر از سیاره‌های درونی است، ۲- سیارات درونی از سطوح سنگی و جامد و سیارات بیرونی از گازهای مختلف تشکیل شده‌اند، ۳- مدت زمان گردش مدارهای سیاره‌های بیرونی بیشتر از سیاره‌های درونی است.

۳- الف) پرس‌و‌جو کنید که آیا تاکنون در اکتشافات فضایی، اثری از حیات در نقاط دیگر فضا یافت شده است. بله، بر اساس مکانیزم بقای موجودات، موجودات به‌خصوص انسان برای بقا نیازمند اکسیژن (هوا)، آب و غذا است. به گفته کارشناسان به غیر از زمین سه سیاره دیگر وجود دارد: ۱- بهرام (مریخ) ۲- یکی از ماه‌های (قمرهای) مشتری، ۳- یکی از ماه‌های کیوان. کمربند خورشید یعنی جایی که سیاره‌ای دارای آب و جو مناسب است، مانند زمین، ناهید و بهرام.

ب) به نظر شما چرا در کاوش‌های فضایی به تحقیق درباره سیاره مریخ (بهرام) بسیار توجه می‌شود؟ به علت دارا بودن یخ‌های قطبی، دره‌های گود، غبار توفان و کج بودن محور گردش که باعث شده مانند زمین دارای فصل باشد.

۴- الف) با مراجعه به کتاب‌های علوم و نجوم یا پایگاه‌های اینترنتی، چند مورد از شگفتی‌های کهکشان‌ها و اجرام آسمانی، منظومه خورشیدی و سیاره زمین را استخراج کنید و در کلاس به‌خواهید. سیاره ناهید: دومین سیاره سامانه خورشیدی است. میان زمین و تیر قرار گرفته است. نزدیک‌ترین سیاره به زمین و بعد از ماه، درخشان‌ترین جرم آسمانی و طبیعی است. ناهید داغ‌ترین سیاره در سامانه خورشیدی است. این سیاره ماه یا قمر ندارد و از چند دیدگاه مانند جرم، گرانش و ترکیبات ساختاری به زمین شبیه است، به همین دلیل خواهر زمین نامیده می‌شود.

خورشید: یک توپ شعله‌ور بزرگ در مرکز منظومه خورشیدی است. خورشید فقط از گاز تشکیل شده است و نزدیک‌ترین ستاره به کره زمین است. فاصله خورشید از زمین $149/680/000$ کیلومتر است. جرم خورشید $332/900$ برابر جرم زمین است. خورشید حدود $4/5$ میلیارد سال قبل، همان زمانی که منظومه شمسی (خورشیدی) ابری از گاز و گرد و غبار بود، به‌وجود آمده است.

ب) به نظر شما، تفکر در این شگفتی‌ها چه ارتباطی با موضوع خداشناسی دارد؟ جهان آفرینش مجموعه‌ای از شگفتی‌هاست و وقتی این شگفتی‌ها را می‌نگریم، عظمت خداوند را در جهان احساس می‌کنیم و هرچه را که جز اوست، کوچک و حقیر می‌شماریم. جهان آفرینش و نقش‌های زیبای آن، کتاب بزرگی است که هر کلمه آن دلیل روشنی بر وجود آفریدگار جهان است. جهان هستی بهترین و زیباترین کلاس خداشناسی و زبان گویای علم و قدرت الهی است.

ب) از معنی آیه ۵۷ سوره غافر چه می‌فهمید؟ آفرینش آسمان‌ها و زمین بسیار بزرگ‌تر از آفرینش انسان است. بدین معنی که آفرینش انسان و زنده کردن او در روز قیامت در مقایسه با عظمت عالم هستی ذره ناچیزی است و نشان‌دهنده روز معاد است.

تلاشی در مسیر موفقیت

- ✓ دانلود گام به گام تمام دروس
- ✓ دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه
- ✓ دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی
- ✓ دانلود نمونه سوالات امتحانی
- ✓ مشاوره کنکور
- ✓ فیلم های انگیزشی

 Www.ToranjBook.Net

 [ToranjBook_Net](https://t.me/ToranjBook_Net)

 [ToranjBook_Net](https://www.instagram.com/ToranjBook_Net)